

Finnish
Consulting
Group

DELGENERALPLAN FÖR JOLKKA VINDKRAFTSPARK - JOLKAN TUULIVOIMAOSAYLEISKAAVA

Planläggarens bemötanden till inkommen respons över PDBn / Kaavoittajan
vastineet OAS:n palautteeseen

KRUUNUPYY / KRONOBY

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

11.3.2026

Sisällys/Innehåll

1	LAUSUNNOT / UTLÅTANDEN	3
1.1	Puolustuvoimat, 2. Logistiikkarykmentti / Försvarsmakten, 2:a logistikregementet	3
1.2	Pohjanmaan museo / Österbottens museum	3
1.3	Österbottens räddningsverk / Pohjanmaan pelastuslaitos	3
1.4	Ilmatieteen laitos / Meteorologiska institutet	6
1.5	Keski-Pohjanmaan liitto / Mellersta Österbottens förbund	6
1.6	Digita	7
1.7	Geologian tutkimuskeskus / Geologiska forskningscentralen	8
1.8	Skogsvårdsföreningen	9
1.9	Telia	10
1.10	Österbottens förbund, Pohjanmaan liitto	10
1.11	Fingrid	11
1.12	Kokkola / Karleby	12
1.13	Kronoby kommun, Områdesnämnd för Nedervetil kommundel	14
1.14	EPOELY	15
1.15	Luonnonvarakeskus LUKE / Naturresursinstitutet LUKE	15
2	MIELIPITEITÄ / ÅSIKTER	16
2.1	Osallinen / Intressent	16
2.2	Osallinen / Intressent	19
2.3	Osallinen / Intressent	28
2.4	Osallinen / Intressent	38
2.5	Osallinen / Intressent	42
2.6	Osallinen / Intressent	43
2.7	Osallinen / Intressent	44

PDB har varit offentligt utställt för påseende under tiden 22.5.-20.6.2024

Det har inkommit 16 utlåtanden och 7 åsikter.

OAS on ollut julkisesti nähtävillä ajalta 22.5.-20.6.2024

On saapunut 16 lausuntoa ja 7 mielipidettä.

1 LAUSUNNOT / UTLÅTANDEN

1.1 Puolustusvoimat, 2. Logistiikkarykmentti / Försvarsmakten, 2:a logistikregementet

Puolustusvoimat on osallinen ja antaa lausunnot kaavoituksen aikana. Pohjanmaan maakunnan alueella Puolustusvoimien lausunnot alueidenkäytön suunnittelusta antaa 2. Logistiikkarykmentti.

Alueidenkäytön suunnittelussa maanpuolustuksen kehittämistarpeet ja toimintamahdollisuudet tulee huomioida maankäyttö- ja rakennuslain 4 a §:n perusteella.

Tuulivoimaloista yleisesti voi aiheutua vaikutuksia puolustusvoimien aluevalvonnassa käyttämiin sensorijärjestelmiin. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän suorittamiselle (laki puolustusvoimista 551/2007, aluevalvontalaki 755/2000 ja ilmailulaki 1194/2009). Tuulivoimaloiden vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan arvioidaan perustuen Pääesikunnan hyväksyttävyyslausuntoon.

Hankkeelle tulee saada myönteinen Pääesikunnan hyväksyttävyyslausunto jo ennen rakentamisen mahdollistavan kaavan hyväksymistä. Jos toteutettavien tuulivoimaloiden lukumäärä on suurempi, tuulivoimalat ovat yli 10 metriä korkeampia tai sijoittelu poikkeaa yli 100 metriä hyväksyttävyyslausunnon mukaisista tiedoista, Pääesikunnalta tulee saada uusi lausunto.

Vastine / Bemötande

Merkitään tiedoksi. Hanketoimija vastaa hyväksyttävyyslausunnon hakemisesta ennen kaavan hyväksyntää.

Antecknas för kännedom. Projektaktören svarar för att ett utlåtande om godtagbarhet begärs innan planen godkänns.

1.2 Pohjanmaan museo / Österbottens museum

Museet tar ställning till delgeneralplanen och vindkraftsprojektets konsekvenser för landskapet och kulturmiljön i landskapet Österbotten då miljökonsekvensbeskrivningen (MKB-beskrivningen) är klar.

I detta skede har museet inget övrigt att tillägga till programmet för deltagande och bedömning.

Vastine / Bemötande:

Merkitään tiedoksi.

Antecknas för kännedom.

1.3 Österbottens räddningsverk / Pohjanmaan pelastuslaitos

1. Det finns enligt räddningsverkets vetenskap risker gällande vindkraft som kan inverka på en sund och trygg levnadsmiljö. Räddningsverket påpekar viktigheten med att det uppgörs en projektspecifik riskanalys gällande iskast, brandrisker och olycksrisker med därpå tillhörande utredning (brandteknisk-/säkerhetstekniskutredning). I utredningen bör det framgå hur de i riskanalysen nämnda riskerna hanteras,

8. Varje kraftverk/konstruktion skall i kommunens byggnadsregister ges en adress och adressnummer.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande

1. YVA-selostuksessa on selvitetty hankkeen turvallisuus- ja ympäristöriskeistä. Tuulivoimaloiden suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan mm. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön (Majamaa & Leino 2013) opas *"Tuulivoimaloiden paloturvallisuus"*.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Merkitään tiedoksi.
4. Merkitään tiedoksi
5. Liikenneministeriön teettämien laskelmien mukaan todennäköisyys sille, että henkilöön osuu voimalasta pudonnutta jäätä, on yksi kerta 1,3 miljoonassa vuodessa henkilölle, joka vuosittain talven aikana oleskelee yhden tunnin noin kymmenen metrin etäisyydellä käynnissä olevasta voimalasta (Göransson 2012). Laskelman mukaan jään putoamisen aiheuttama turvallisuusriski on siten lähes olematon. Käytännössä mahdollisen riskialueen voi laajimmillaan muodostaa etäisyys, joka on voimalan tornin korkeuden ja rottorin halkaisijan yhteenlaskettu pituus (Suomen Tuulivoimayhdistys ry 2024e).

Tuulivoimaloiden suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan mm. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön (Majamaa & Leino 2013) opas *"Tuulivoimaloiden paloturvallisuus"*.

6. Merkitään tiedoksi
7. Merkitään tiedoksi

1. Projektets säkerhets- och miljörisker utreds i MKB-beskrivningen. Vid planeringen och byggandet av vindkraftverken beaktas bl.a. Handboken *"Tuulivoimaloiden paloturvallisuus"* av Räddningsbranschens centralorganisation (Majamaa & Leino 2013).
2. Antecknas för kännedom.
3. Antecknas för kännedom.
4. Antecknas för kännedom.
5. Enligt beräkningar som trafikministeriet låtit göra är sannolikheten för att is som lossnar från vindkraftverket träffar en människa en på 1,3 miljoner på ett år när det gäller en person som vistas en timme varje vinter på cirka 10 meters avstånd från ett vindkraftverk som är i gång (Göransson 2012). Enligt beräkningen är den säkerhetsrisk som uppstår genom iskast nästan obefintlig. I praktiken kan ett eventuellt riskområde som mest bildas av det avstånd som består av den sammanlagda längden av kraftverkstornets höjd och rottorns diameter (Finska vindkraftsföreningen rf 2024e).

Vid planeringen och byggandet av vindkraftverken beaktas bl.a. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön (Majamaa & Leino 2013) opas *"Tuulivoimaloiden paloturvallisuus"*.

6. Antecknas för kännedom

1.4 Ilmatieteen laitos / Meteorologiska institutet

Ilmatieteen laitos on perehtynyt esitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa: Hankealue sijaitsee yli 20 km päässä lähimmästä Ilmatieteen laitoksen säätutkasta. Etäisyys Vimpelin tutkaan on noin 72 km. Tuulivoimala-alueet näkyvät säätutkamittauksissa häiriökaikuina sääolosuhteista riippuen jopa 100 tai 150 km etäisyydellä tutkasta. Hankealueen länsipuolella noin 11 kilometrin etäisyydellä sijaitsee Kokkola-Pietarsaaren lentoasema. Hankealue sijaitsee lentoaseman havaintoalueen sisäpuolella (lentosäähavainto METARin lähialue on 16 kilometriä lentoaseman ARP:sta (aerodrome reference point)). Hankealueen mahdollisten tuulivoimaloiden aiheuttama tutkamittausten häiriökaiku näin lähellä lentoasemaa vaikuttaa havainto- ja ennustepalveluun heikentävästi sekä yleisemmin alueen sääpalveluihin, erityisesti ukkossadesolujen havaitsemisessa.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Merkitään tiedoksi. Vaikutuksia tutkiin on tarkasteltu kaavaselostuksessa.

Antecknas för kännedom. Konsekvenser för radar har undersökts i planbeskrivningen.

1.5 Keski-Pohjanmaan liitto / Mellersta Österbottens förbund

Keski-Pohjanmaan liitto kiittää hyvin laaditusta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) koskien Jolkkan tuulivoimahanketta Kruunupyssä.

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että Jolkkan tuulivoimahankkeen alue sijaitsee aivan Keski-Pohjanmaan maakunnan rajan tuntumassa. Erityisen tärkeää on myös huomioida vaikutukset Keski-Pohjanmaan maakunnan ihmisiin ja ympäristöön sekä että huomioidaan Kokkolan Pihtinevan tuulivoimahankkeesta tulevat mahdolliset yhteisvaikutukset. Jolkkan tuulivoimapuiston Keski-Pohjanmaalle ulottuvan vaikutusalueen asukkaille ja toimijoille on mahdollistettava osallistuminen asian käsittelyyn, kuten Maankäyttö- ja rakennuslain (1999/132) 62 §:ssä säädetään. Keski-Pohjanmaan liitolla ei muutoin ole huomautettavaa Jolkkan tuulivoimahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Lähellä olevien muiden hankkeiden kanssa aiheutuvia yhteisvaikutuksia arvioidaan osana YVA- ja kaavamenettelyitä. Vaikutukset on arvioitu koko siltä alueelta, jolle vaikutuksia on, riippumatta kunta- tai maakuntarajoista. Vaikutusalueen asukkailla ja toimijoilla on mahdollisuus lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta. Kruunupyyn kunnan järjestämiin yleisötilaisuuksiin ovat tervetulleita kaikki osalliset.

Sammantagna konsekvenser med andra närliggande projekt bedöms som en del av MKB- och planförfarandena. Konsekvenserna har bedömts för hela det område där konsekvenser uppstår, oberoende av kommun- och landskapsgränser. Invånarna och aktörerna i influensområdet har möjlighet att framföra en skriftlig eller muntlig åsikt i frågan. Alla intressenter är välkomna till informationsmöten som ordnats av Kronoby kommun.

1.6 Digita

Digitan antenni-tv vastaanottoneuvonnassa Digita Infossa on ajantasainen ja kattava tieto antenni-tv:n vastaanotto-olosuhteista. Vaikutusalueella ei ole todettu katvealuetta.

Digita toteaa, että tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni- tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Vastaanotto-ongelmat voivat syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa. Pahimmillaan tuulivoimala voi estää tv-signaalin etenemisen kokonaan.

Antenni-tv –lähetyskäytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana. Tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv-vastaanottoihin vaikuttaa se tällöin myös vaaratiedotteiden saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen. Tämän vuoksi vaikutukset antenni-tv vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuteen liittyvien vaikutusten arvioinnissa. Antennitelevision vastaanotto-ongelmien syntymisen estämiseksi onkin erittäin tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv-lähetysten näkyvyyteen jo hyvissä ajoin ennen rakennuslupien hakemista ja myöntämistä, ja mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijaintipäätösten tekemistä.

Esitämme, että kaavoituksen edetessä, viimeistään rakennuslupien myöntämisvaiheessa:

- hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma tuulivoimalan valtakunnallisen radio- ja tv-verkon lähetysille aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi, tai mikäli suunnitelman laatiminen hakemusvaiheessa ei ole mahdollista, hankevastaavan tulee sitoutua laatimaan ja toimittamaan konkreettinen suunnitelma häiriöiden poistamiseksi viranomaisen asettamaan määräpäivään mennessä; ja
- tarvittaessa täsmennetään, että tuulivoimahankkeen hankevastaava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista. Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on mietinnössään (LiVM 10/2014 vp - HE 221/2013 vp) todennut, että tuulivoimahäiriössä häiriönaiheuttaja huolehtii tilanteen korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja myös vastaa kustannuksista. Valiokunta on jo aiemmin katsonut, että tämän kaltaisen aiheuttaja vastaa -periaatteen tulisi olla yleisemminkin taajuuksien häiriöiden yhteydessä noudatettava lähtökohta.

Digita toteaa, että antenni-tv:n verkko-operaattori Digitan velvollisuuksiin ei kuulu tuulivoimaloiden tv-lähetysille aiheuttamien häiriöiden korjaaminen, vaan vastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle. Näin ollen tuulivoimahankkeesta vastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma häiriöiden estämiseksi ja poistamiseksi sekä otettava vastuu häiriöiden poistamisesta sekä niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt ja niiden vaikutukset ja vaikutusalueet voidaan riittävällä suunnittelulla nykyisin ennustaa. Tämän lausunnon kohteena oleva tuulivoimahanke voi muodostaa häiriöitä yhteisvaikutuksena toisien tuulivoimahankkeiden kanssa. Häiriön poistokeinoja toteutettaessa on otettava huomioon myös alueen muut mahdolliset tuulivoiman rakentamishankkeet. Lisäksi Digita toteaa, että tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden hoitamisessa ei valitettavasti ole alalle syntynyt yleisiä käytäntöjä. Tuulivoimaloiden aiheuttamat häiriöt voivat pahimmillaan estää kokonaan antenni-tv-signaalin vastaanoton. Erityisesti tilanteessa, jossa olemassa olevan tv- ja radiolähetysaseman lähistölle sijoitetaan useita tuulivoimaloita, voidaan pahimmassa tapauksessa ajautua tilanteeseen, jossa tv-signaalin eteneminen estyy kokonaan.

Sen vuoksi onkin erityisen tärkeää, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt pyritään välttämään hyvissä ajoin etukäteen jo voimaloiden suunnitteluvaiheessa tuulivoimaloiden ja verkko-operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. Ellei näin tehdä, riskinä on, että tuulivoimaloiden roottoreiden

kotitalouksien tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt jäävät korjaamatta ja kotitalouksien kärsittäviksi. Tästä on jo olemassa valitettavia esimerkkejä (esim. Pori Peitto). Tuulivoimayhtiöt tulee siten jo kaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa velvoittaa huolehtimaan siitä, että tuulivoimalat sijoitetaan alueelle siten, että häiriöitä kotitalouksien antenni-tv:n vastaanotolle ei aiheudu.

Viranomaisten tulisi päätöksessään tuoda selvästi esiin myös se, että mikäli huolellisesta ennakkosuunnittelusta huolimatta tuulivoimalat kuitenkin aiheuttavat häiriöitä tv-vastaanotolle, tulee niiden myös huolehtia häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita suhtautuu myönteisesti tuulivoiman käyttöön energianlähteenä. Jo toteutetut tuulivoimalat ovat kuitenkin osoittaneet, että tv- lähetyksensä jälkeen rakennetut tuulivoimapuistot voivat aiheuttaa olennaisia häiriöitä tv- vastaanottoon. Mahdollisten tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden korjaaminen ei kuulu Digitan velvollisuuksiin ja televisiovastaanoton varmistamiseksi alueella on erittäin tärkeää, että tuulivoimatoimija huolehtii aiheuttamiensa häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Osana YVA- ja kaavamenettelyitä arvioidaan hankkeen vaikutuksia tv- ja radiolähetyksille. Tuulivoimahankkeen hankevastaava on häiriön aiheuttajana velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Som en del av MKB- och planförfarandena bedöms projektets konsekvenser för tv- och radiosändningar. Den projektansvariga för vindkraftsprojektet är i egenskap av den som orsakar störningen skyldig att se till att störningarna avlägsnas och ansvarig för de kostnader som detta medför.

1.7 Geologian tutkimuskeskus / Geologiska forskningscentralen

Jolkan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei käsitellä happamia sulfaattimaita, vaikka YVA-arviointiohjelman mukaan alue sijoittuu Kokkolan kaupungin ja Geologian tutkimuskeskuksen happamien sulfaattimaiden esiintymistodennäköisyyskartoituksen alueelle.

GTK:n arvion mukaan erityisesti osayleiskaava-alueen suoalueilla on turvekerroksen alla sulfidipitoisia kerroksia, jotka voivat hapettuessaan happamoitua voimakkaasti. Happamoitumisen seurauksena maaperästä voi liueta haitallisia metalleja vesistöihin. Tuulipuistohankkeessa sulfidipitoinen maa-aines voi hapettua maaperän kuivatuksen yhteydessä (pohjaveden pinnantason laskeminen esim. ojituksin), tai mikäli massoja kaivetaan ja läjitetään (perustukset, maakaapelireitti, tiestön rakentaminen).

Happamien sulfaattimaisen aiheuttamia riskejä voidaan hallita tehokkaasti muun muassa ehkäisemällä sulfidipitoisten kerrosten hapettuminen ja/tai neutraloimalla/stabiloimalla kaivetut massat. Riskienhallintatoimenpiteet edellyttävät kohdekohtaisia tutkimuksia.

GTK:n mukaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa olisi hyvä kertoa, että hankkeessa arvioidaan happamien sulfaattimaiden vaikutuksia.

Muut, GTK:n toimialaan keskeisesti kuuluvat asiat, kuten kiviaines- ja vesihuoltokysymykset (pohjavesi), turvesuot sekä mineraalivarannot eivät aiheuta näiltä osin maankäytön eturistiriitoja.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Osana YVA- ja kaavamenettelyitä tutkitaan ja arvioidaan happamien sulfidimaiden vaikutuksia, sekä hankkeen vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin. Nämä otetaan huomioon jatkosuunnittelussa, ja hanketoimija tekee tarkemmat kohdekohtaiset tutkimukset suunnittelun edetessä.

Som en del av MKB- och planförfarandena undersöks och bedöms konsekvenserna av sura sulfidjordar och projektets konsekvenser för yt- och grundvatten. Dessa beaktas i den fortsatta planeringen och projektaktören gör noggrannare objektsspecifika undersökningar vartefter att planeringen framskrider.

1.8 Skogsvårdsföreningen

Området där vindkraftsparken planeras består i huvudsak av skogsmark. Som aktör inom skogsbruket tar vi inte ställning till vindkraftsparker i allmänhet. Vi konstaterar att vägarna som kommer att byggas kommer att underlätta för skogsbruket.

Fallande is

För skogsbrukets del orsakar riskerna med fallande is en osäkerhet. Lossnande is från vingarna kan flyga långa vägar. Riktning och längd på fallande is kan variera kraftigt. Parken bör utrustas med system som varnar när det finns risk för fallande is. Samtidigt bör det utarbetas rutiner för hur aktörer inom skogsbruket snabbt kan få information om risksektorer, hur förfara vid risk för nedisning osv. Rutiner bör utarbetas för hur aktörer skall ersättas som vid risktidpunkter inte kan utföra sitt arbete. En del kan söka sig till andra arbetsobjekt medan andra med maskiner i skogen inte har någon annan inkomst den dagen som risk för fallande is är aktuell.

Kablar och ellinjer

Generellt önskar vi att så mycket som möjligt av kablarna inom parken ut för anslutning till elnätet skall grävas ner för att minimera att skogsmarken lämnar oproduktiv. Ifall luftledning byggs önskar vi av samma anledning att de byggs på höjden.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Merkitään tiedoksi. Osana YVA-menettelyä tutkitaan ja arvioidaan hankkeen turvallisuus- ja ympäristöriskejä, joka sisältää toiminnan aikaisen jään muodostumisen aiheuttaman riskin.

Tuulivoima-alueella liikkuu vähän ihmisiä etenkin talvisin, joten riski irtoavasta jäästä aiheutuvasta vahingosta on hyvin pieni. Vaikutuksia turvallisuuteen on käsitelty tarkemmin YVA- ja kaavaselostuksien vaikutusten arvioinneissa.

Hankealueen sekä sen ulkopuolinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina.

Antecknas för kännedom. Som en del av MKB-förfarandet undersöks och bedöms projektets säkerhets- och miljörisker, vilket även omfattar den risk som uppstår genom fallande is.

I vindkraftsområdet rör sig få människor framför allt vintertid, och risken för olyckor till följd av lossnande is är därför väldigt liten. Konsekvenser för säkerhet har behandlats noggrannare i MKB- och planbeskrivningarnas konsekvensbedömning.

Elöverföringen i och utanför projektområdet sker med jordkablar.

1.9 Telia

Telia Finland Oyj:llä (Telia) on huomautettavaa Jolkan tuulivoimapuistohankkeesta Alavetelissä.

Hankealueen läpi kulkee Telian radiolinkkiyhteys oheisen liitekartan mukaisesti ja toteutuessaan voimat saattavat häiritä linkin toimintaa. Voimaloiden suunnitellut sijainnit pitää toimittaa Telialle, jotta radiolinkin ja voimaloiden todellinen etäisyys toisistaan voidaan vahvistaa ja tarvittaessa selvittää radiolinkin korvausvaihtoehdot sekä arvioida korvauskustannukset. Kunkin tuulivoimalan lavan ja radiolinkin välinen etäisyys tulee olla aina vähintään 100 metriä.

Telia edellyttää, että radiolinkin mahdollisesta korvaamisesta aiheutuvat kustannukset hyvitetään Telialle tuulivoimahankkeen toimesta. Muussa tapauksessa linkkijänteen kohdalle ei tule voimaloita suunnitella. Sähkönsiirtojohtoista pitää tehdä tuulivoimahankkeen toimesta erikseen vaarajänniteselvitys lähellä olevien Telian kaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot).

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Osana YVA- ja kaavamenettelyitä arvioidaan hankkeen vaikutuksia tv- ja radiolähetyksille. Tuulivoimahankkeen hankevastaava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Som en del av MKB- och planförfarandena bedöms projektets konsekvenser för tv- och radiosändningar. Den projektansvariga för vindkraftsprojektet är i egenskap av den som orsakar störningen skyldig att se till att störningarna avlägsnas och ansvarig för de kostnader som detta medför.

1.10 Österbottens förbund, Pohjanmaan liitto

Planlägningsområdet ligger inom området för Österbottens landskapsplan 2040, som trädde i kraft 11.9.2020. Österbottens förbund har gått in för en rullande planläggning och som bäst pågår utarbetandet av Österbottens landskapsplan 2050. Enligt preliminär tidtabell läggs planförslaget fram för påseende i början av hösten. Målsättningen är att landskapsfullmäktige godkänner landskapsplanen i början av år 2025.

Både Österbottens landskapsplan 2040 och utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 med de beteckningar som berör planlägningsområdet redogörs väl i programmet för deltagande och bedömning. Med tanke på att delgeneralplanprocessen pågår parallellt med utarbetandet av Österbottens landskapsplan 2050 bör eventuella ändringar i planlösningen för landskapsplanen noteras i den fortsatta planeringen av projektet. I den fortsatta planeringen bör utöver de beteckningar som berör planlägningsområdet även beskriva på vilket sätt den valda planlösningen beaktar landskapsplanens målsättningar.

I förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas en riktgivande friluftsled (Konama vandringsled), som berör planlägningsområdets östra del. Denna bör återfinnas i delgeneralplanen och beaktas vid placeringen av vindkraftverken.

Utbyggnad av vindkraft som är av regional betydelse styrs av landskapsplanen. I Österbottens landskapsplan 2040 är gränsen för en regionalt betydande vindkraftspark 10 kraftverk. Därmed behöver Jolkka vindkraftspark inte vara anvisad i landskapsplanen. Som framkommer ovan utarbetas Österbottens landskapsplan 2050 som bäst och i samband med planprocessen har gränsen för ett regionalt betydande vindkraftsområde ändrats till 7 kraftverk enligt landskapsstyrelsens beslut 12.12.2022. Det innebär att vindkraftsprojekt med 7 vindkraftverk bör finnas anvisad i landskapsplanen då Österbottens landskapsplan 2050 träder i kraft. I förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas ett område för vindkraftverk (tv-2) som i stort sett sammanfaller med planläggningsområdet.

Österbottens förbund vill också lyfta fram att förslaget till Österbottens landskapsplan har kompletterats med en allmän planeringsbestämmelse och rekommendation för produktion, överföring och lagring av energi där det bland annat framkommer att särskild uppmärksamhet ska fästas vid att samordna energiproduktion, -överföring och lagring med övrig områdesanvändning. Rekommendationen är att kraftledningar i första hand koncentreras till en gemensam ledningskorridor och gemensamma stolpar samt att jordkablar används där det är möjligt.

I näromgivningen finns ett flertal andra vindkraftsprojekt i olika skeden av förverkligande. I den fortsatta planeringen är det viktigt att de sammanlagda konsekvenserna som vindkraftsområdena likväl som elöverföringen ger upphov beaktas.

Österbottens förbund har i övrigt inget att yttra om programmet för deltagande och bedömning om delgeneralplanen för Jolkka vindkraftspark. Delgeneralplanen utarbetas i enlighet med Österbottens landskapsplan 2040 och förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Uusi Pohjanmaan maakuntakaava 2050 otetaan huomioon jatkosuunnittelussa. Ohjeellinen retkeilyreitti on osoitettu kaavaluonnoksessa. Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina.

Den nya planen, Österbottens landskapsplan 2050, beaktas i den fortsatta planeringen. Den riktgivande vandringsleden har anvisats i planutkastet. Elöverföringen sker med hjälp av jordkabel.

1.11 Fingrid

Kiitämme lausuntopyynnöistä. Fingrid vastaa niihin tällä yhdellä yhteisellä lausunnolla. Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarmu ja siirtokyvyltään riittävä.

Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämiselvöllisyys. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkökäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan.

Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten

liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset. Kustakin liittynnästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.

Fingridillä ei ole muuta lausuttavaa tässä vaiheessa. Lausumme mielellämme jatkossa hankkeen eri vaiheista, tietojen ja ratkaisun tarkentuessa. Tässä YVA- ja kaavalausunnossa ei oteta kantaa teknisiin ratkaisuihin ja voimajohtojen yhteensovittamisen tarpeisiin.

Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot tai tarvittaessa sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi.

Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnot mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Merkitään tiedoksi.

Antecknas för kännedom

1.12 Kokkola / Karleby

Kokkolan kaupunki kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Jolkan tuulivoimahankkeesta.

Kokkolan kaupunkiympäristö / kaupunkisuunnittelu ja kaupunkiluvitus nostavat esille seuraavat asiakohdat, jotka tulisi ottaa huomioon hankkeessa:

1. Tuulivoimahankealueen pohjoispuolella Kälviällä Herrossessa n. 1,8 km etäisyydellä lähimmästä vaihtoehdon 1 tuulivoimalasta sijaitsee Kokkolan lähin asutus.
2. Herrosen kylällä sijaitsee turkistarha-alueita, joista lähin n. 1,7 km etäisyydellä vaihtoehdon 1 lähimmästä tuulivoimalasta.
3. Luoteessa sijaitsee Kokkolan puolella kylä Lahnakoski, materiaalissa kylästä käytetty virheellisesti nimeä Majabacka.
4. Oivuan kylä sijaitsee noin 5 km hankealueesta.
5. Kokkolan strateginen aluerakenneyleiskaava (hyväksytty 7.3.2022) on koko kunnan kattava yleispiirteinen maankäytön suunnitelma. Avaintemassa 6. Vesi- ja energiahuolto on osoitettu Kokkolan tuulivoiman selvitysalueet, joista Pihtinevan tuulivoima-alue sijoittuu Kruunupyyn kunnan rajapintaan.
6. Kanta-Kokkolan kyläasutuksen vaiheyleiskaavan (hyväksytty 4.2.2019) kylistä hankealuetta lähimpinä ovat Lahnakoski, Hassinen, Oivua ja Sokoja. Näille on vaiheyleiskaavassa osoitettu yhteensä 240 uutta rakennuspaikkaa.

7. Kokkolan alueella on käynnissä viisi tuulivoimaosayleiskaavaa, joista Pihlinevan tuulivoima-alue sijoittuu lähimmäksi Jolkan tuulivoima-alueita, lähimmillään noin 5 km etäisyydellä.
8. Tuulivoimahankealueiden yhteisvaikutuksia tulee tutkia yli kuntarajan.
9. Kokkolan RKY-alueista Rasmusbackenin tienvarsiasutus ja kivinavetat sekä Klapurin taloryhmä sijoittuvat noin 10 km etäisyydelle hankealueesta.
10. Maakunnallisesti arvokas Sokojan peltoaukea sijoittuu noin 10 km hankealueesta luoteeseen.
11. Maisemavaikutuksia arvokkaille maisema-alueille on hyvä tarkastella.
12. Alueen läheisyydessä olevien isojen petolintujen pesimäreviirit tulee kartoittaa ja vaikutukset niihin arvioida.
13. Vaikutukset suurpetoihin ja metsäpeuraan tulee selvittää.
14. Alueella esiintyy happamia sulfaattimaita, jotka tulee huomioida rakentamisessa.

Kokkolan kaupunki toivoo saada mahdollisuuden lausua myöhemmissä ympäristövaikutusarviointi- ja kaavavaiheissa.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

1—8. Merkitään tiedoksi ja huomioitavaksi YVA- ja kaavoitusmenettelyissä. Vaikutukset tutkitaan koko siltä alueelta, miltä niitä muodostuu. Myös Kokkolan kaupungin puolelta. YVA- ja kaavamenettelyiden yhteydessä muut tuulivoimahankeet otetaan huomioon vaikutusten arvioinnissa siinä mittakaavassa kuin mahdollisia yhteisvaikutuksia arvioidaan voivan aiheutua. Myöhemmässä vaiheessa oleva hanke huomioi yhteisvaikutuksissa edempänä olevan. Mahdolliset yhteisvaikutukset arvioidaan myös muiden sellaisten lähialueen muiden toimialojen hankkeiden kanssa, joilla voi olla yhteisvaikutuksia Jolkan tuulivoimahankeeseen kanssa.

9—10. Merkitään tiedoksi. Esille tuodut tiedot on huomioitu YVA- ja kaava-asiakirjoissa tarpeellisilta osin.

11. Maisemavaikutuksia arvokkaille maisema-alueille tarkastellaan YVA- ja kaavamenettelyiden yhteydessä.

12—13. Vaikutuksia linnustoon sekä muihin eläimistöön arvioidaan YVA- ja kaavamenettelyiden yhteydessä.

14. Osana YVA-menettelyä tutkitaan ja arvioidaan happamien sulfidimaiden vaikutuksia, sekä hankkeen vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin. Nämä otetaan huomioon jatkosuunnittelussa, ja hanketoimija tekee tarkemmat kohdekohtaiset tutkimukset suunnittelun edetessä.

1—8. Antecknas för kännedom och för att beaktas i MKB- och planläggningsförfarandena. Konsekvenserna undersöks för hela det område där konsekvenser uppstår. Även på Karleby stads sida. I samband med MKB- och planförfarandena beaktas övriga vindkraftsprojekt i konsekvensbedömningen i den mån som eventuella sammantagna konsekvenser uppskattas uppstå. I ett senare skede beaktas det som konstateras nedan om sammantagna konsekvenser. Eventuella

sammantagna konsekvenser bedöms även tillsammans med andra sådana projekt inom andra branscher som kan bilda sammantagna konsekvenser med Jolkka vindkraftsprojekt.

9–10. Antecknas för kännedom. Det som framförts i utlåtandet har beaktats i nödvändiga delar i MKB- och planhandlingarna.

11. Landskapskonsekvenser för värdefulla landskapsområden granskas i samband med MKB- och planförfarandena.

6–13. Konsekvenser för fåglar och övriga djur bedöms i samband med MKB- och planförfarandena.

14. Som en del av MKB-förfarandet undersöks och bedöms konsekvenserna av sura sulfidjordar och projektets konsekvenser för yt- och grundvatten. Dessa beaktas i den fortsatta planeringen och projektaktören gör noggrannare objektsspecifika undersökningar vartefter att planeringen framskrider.

1.13 Kronoby kommun, Områdesnämnd för Nedervetil kommunedel

- 1 ljudfrekvensens inverkan på djurlivet i området borde utredas ordentligt -direkta och indirekta fördelar/konsekvenser för de som bor i Nedervetil och för företag i Nedervetil borde utredas
- 2 marken där vindkraften placeras borde återställas efter att vindkraftens livslängd är slut. Vad sker med fundamenten?
- 3 bullerkonsekvenserna och inverkan för området mellan två vindkraftsparker borde utredas
- 4 har konsekvenserna för fritids- och rekreationsverksamheten på området utretts i tillräckligt stor grad, t.ex. jakt, bärplockning, vandringsled mm.?

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

- 1 Tuulivoimahankkeen meluvaikutuksia arvioidaan osana YVA- ja kaavamenettelyjä.
- 2 Perustukset jätetään maahan tai poistetaan sen mukaan mitä rakennusluvassa tai muilla sopimuksilla on sovittu, ja mitkä ovat purkamisajankohdan ympäristömääräykset.
- 3 Hankkeen yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa arvioidaan YVA- ja kaavamenettelyssä.
- 4 Tuulivoimahankkeen vaikutukset virkistyskäyttöön ja metsästykseseen arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa. Vaikutuksia arvioidaan mm. asukaskyselyn ja metsästäjähaastatteluiden avulla.

- 1 Vindkraftsprojektets bullereffekter bedöms som en del av MKB- och planförfarandena.
- 2 Fundamenten lämnas kvar på marken eller avlägsnas på det sätt som avtalas i bygglovet eller genom andra avtal samt i enlighet med de gällande miljöbestämmelserna.
- 3 Projektets sammantagna konsekvenser med andra projekt bedöms i MKB- och planförfarandet.

- 4 Vindkraftsprojektets konsekvenser för rekreativ användning och jakt bedöms i MKB- och planbeskrivningarna. Konsekvenserna bedöms bl.a. genom en invånarenkät och intervjuer med jägare.

1.14 EPOELY

Alueidenkäyttö

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa, että kaavassa tulee arvioida vaikutukset lähimpiin kulttuuriympäristöihin ja -maisemiin hyödyntämällä mm. havainnekuvia useista kuvauspisteistä. Kaava-alueen sijoittuessa Kokkolan kaupungin rajan tuntumaan, tulee arvioida myös mahdolliset vaikutukset naapurikunnan maankäyttöön. Kaava-alue tulee rajata siten, että se kattaa 40 desibelin melualueen.

Liikenneympäristö

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa mainitaan, että liikennevaikutukset selvitetään YVA-prosessin yhteydessä. Huomautamme, että YVA-ohjelmassa kuljetusreitti on esitetty epäselvästi ja osin ristiriitaisesti valtatieltä 13 hankealueelle. Erityisesti tämä reittiosuus tulee selvittää tarkemmin ja esittää realistinen kuljetusreitti YVA-selostuksen tai kaavaprosessin yhteydessä vaikutuksineen. Suosittelemme erillisen saavutettavuusselvityksen laatimista YVA:n tai kaavan yhteydessä. Saavutettavuusselvityksen malli on esitetty Tuulivoimarakentaminen tienpitäjän näkökulmasta -selvityksessä (ELY-keskuksen raportteja 10/2023, saatavilla: <https://www.doria.fi/handle/10024/186659>).

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Merkitään tiedoksi. YVA-menettelyssä arvioidaan tuulivoimahankkeen vaikutukset lähimpiin kulttuuriympäristöihin ja -maisemiin, mm. havainnekuvia käyttäen. Kaava-alue kattaa 40 dB melualueen.

YVA-selostuksessa kuljetusreittiä tarkistetaan mm. valtatie 13 osalta. Saavutettavuusselvitys laaditaan tarpeen mukaan myöhemmässä suunnittelun vaiheessa.

Antecknas för kännedom. I MKB-förfarandet bedöms vindkraftsprojektets konsekvenser för de närmaste kulturmiljöerna- och landskapet, bl.a. med hjälp av illustrationer. Planområdet omfattar ett område där bullret uppgår till 40 dB.

I MKB-beskrivningen granskas transportleden bl.a. i fråga om riksväg 13. En tillgänglighetsutredning utarbetas vid behov i ett senare skede av planeringen.

1.15 Luonnonvarakeskus LUKE / Naturresursinstitutet LUKE

Luonnonvarakeskuksella ei ole lausuttavaa asiasta.

Luonnonvarakeskus lausuu hankkeen myöhemmistä vaiheista.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Merkitään tiedoksi

2 MIELIPITEITÄ / ÅSIKTER

2.1 Osallinen / Intressent

I projekialternativen ALT 1 och ALT 2 är minimiavståndet till de närmast boende bara 1,5 km i båda alternativen. Det är alltför litet med tanke på riskerna med buller, infraljud, skuggningar och olägenheterna med flyghinderljusena för invånarna. Även avstånden mellan kraftverken är för korta, vilket ökar riskerna för att bullermodelleringarna inte är tillförlitliga.

Avståndet till fast och fritidsboende bör vara minst 2 km och bullernivån 37 dB eller lägre. Nämnas kan i detta sammanhang att stadsfullmäktige i Närpes stad, med stor erfarenhet av vindkraftsetableringar i juni 2023 fattade ett principbeslut att gränsvärdet för ljud från vindkraftverk vid bostäder fastställs till 37 dB för pågående och nya planeringar. (Stadsfullmäktige i Närpes stad, protokoll den 12.6. 2023, § 27). Beslutet kan tjäna som modell även för andra kommuner som vill värna om att vindkraft kan etableras på ett hållbarare sätt och för att öka acceptansen för ytterligare vindkraftsetableringar från dem som berörs negativt av dem. För de närmast boende i Kaitfors, Buldans, Långbacka, Paasila och i synnerhet i Riippa by kommer vindkraftmöllorna att fullständigt dominera utsikten och inverka negativt på vyn och landskapsbilden och därmed också påverka negativt trivseln, fastigheternas värde, eventuell inflyttning och ny byggnation i framtiden.

Dessa för invånarna och fritidsboende negativa faktorer har förbisetts i hög grad i utredningen. Alla invånare, även fritidsboende inom minst 5 km från projektområdet behöver nås av invånarenkäten, och inte bara elektroniskt.

Kaavoittajan vastine / Planlätgarens bemötande:

YVA-menettelyn edetessä selvitetään mm. hankkeen melu- ja välkevaikutukset. Tuulivoimaloiden melun ohjearvona käytetään vuonna 2015 voimaan tulleen valtioneuvoston asetuksen tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista (1107/2015) mukaisia tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoja, eli yöaikaan 40 dB. Asumisterveysasetuksessa on annettu ohjeelliset enimmäisarvot matalataajuiselle melulle, joita tässä hankkeessa noudatetaan.

Asukaskysely lähetettiin kaikille kotitalouksille ja lomarakennusten omistajille alle viiden kilometrin etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista (VE1). Lisäksi kysely lähetettiin satunnaisotannalle alle kymmenen kilometrin etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista satunnaisotannalla. Kyselyjä lähetettiin postitse edellä mainitulta alueelta tehdyn osoitepoiminnan mukaisesti 700 kappaletta.

Vartefter att MKB-förfarandet framskrider utreds bl.a. projektets buller- och skuggeffekter. Vid bedömningen av de ljudkonsekvenser som vindkraftverken orsakar används riktvärden för buller utomhus, det vill säga 40 dB nattetid, enligt Statsrådets förordning (1107/2015) som trädde i kraft 2015. I förordningen om boendehälsa ges riktgivande maximala värden för lågfrekvent buller som följs i det här projektet.

Invånarenkäten skickades till alla hushåll och ägare av fritidsbyggnader på fem kilometers avstånd från de planerade vindkraftverken (ALT1). Dessutom skickades enkäten till ett slumpmässigt urval personer på

under tio kilometers avstånd från de planerade vindkraftverken. I ovan nämnda område skickades 700 enkäter baserat på adressurval.

- Det är en stor miss och minst sagt undermåligt att man varken i MKB- eller PDB-programmet inte tydligare har behandlat och rätt ut hur vindkraftsprojektet påverkar de närmaste byarna, som drabbas mest av negativ miljöpåverkan, dvs Riippa, Kaitfors, Buldans, Långbacka och Paasila. Även kartorna när det gäller områdena närmast projektområdet är otydliga och under all kritik. Riippa, Buldans och Kaitfors nämns inte alls eller på väldigt få kartor medan man nog nämner byar som befinner sig så långt ifrån som i Karleby! Se sid 6 i PDB under rubriken Närmaste byar och deras avstånd till planeringsområdet.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ja YVA-ohjelmassa ei arvioida kaavan tai hankkeen vaikutuksia. Vaikutusten arviointi tapahtuu YVA-menettelyn edetessä YVA- ja kaavaselostuksissa. Kaavamateriaaliin ja YVA-selostukseen poimitaan kaikki kyliksi merkatut alueet SYKE:n yhdyskuntarakennetiedoista.

I programmet för deltagande och bedömning och MKB-programmet görs ingen bedömning av planens eller projektets konsekvenser. Konsekvensbedömningen görs i MKB- och planbeskrivningarna vartefter att MKB-förfarandet framskrider. Alla områden som markerats som byar i SYKEs uppgifter om samhällsstruktur tas med i planmaterialet och MKB-beskrivningen.

Jämförande fotomontage och noggranna utredningar över hur vindmöllorna påverkar landskapet och omgivningen samt foton över de närmaste områdena från de ovan nämnda byarna och bosättningsområdena måste ingå i utredningen för att man ska få en tillförlitlig uppfattning över konsekvenserna. Undertecknad anser överlag att det bästa alternativet ur miljösynpunkt och med beaktande av invånarnas trivsel och hela verkningensområdets dragningskraft för inflyttning är att Jolkka vindkraftspark inte förverkligas alls, alltså 0-alternativet.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Merkitään tiedoksi

Antecknas för kännedom.

Ifall man ändå av ekonomiska skäl (ev. fastighetsskatt till kommunen och ev. inkomster för markägare som berörs av etableringen) beslutar att gå vidare med planeringen av projektet yrkar undertecknad dock på följande gällande ALT 1 och ALT 2:

- att WTG8 och WTG5 stryks ur planen för ALT 1 och ALT 2.
- att avståndet till närmaste fast eller fritidsboende bör vara minst 2 km.
- att bullernivåvärdet från vindkraftverken är högst 37 dB.
- att kvaliteten på kartmaterialet förbättras, att mängden foton och fotomontage utökas och görs med modern teknik, omsorgsfullt och med större noggrannhet och att allt material, både bild och textinnehåll baserar sig på aktuella uppgifter.
- att den konsekvensbedömning som berör människors levnadsförhållanden, trivsel och näringar, som ska göras mer detaljerat för området inom 5 km:s radie, genomförs så att alla fast boende och fritidsboende

invånare, föreningar och andra organisationer inom detta område ges möjlighet att uttrycka sina åsikter om projektet på ett lättillgängligt och för dem okomplicerat sätt.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Merkitään tiedoksi. YVA- ja kaava-aineiston laadinta on perustunut ajankohtaisiin tietoihin ja laadittu nykyaikaisin menetelmin. Vaikutuksia ihmisten elinoloihin on arvioitu YVA- ja kaavamennettelyssä perustuen muun muassa asukaskyselyyn. Asukaskysely lähetettiin kaikille kotitalouksille ja lomarakennusten omistajille alle viiden kilometrin etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista (VE1).

Antecknas för kännedom. Utarbetandet av MKB- och planmaterialet har baserat sig på uppdaterade uppgifter och har gjorts med moderna metoder. Konsekvenser för människors levnadsförhållanden har bedömts i MKB- och planförandet bland annat baserat på invånarenkäten. Invånarenkäten skickades till alla hushåll och ägare av fritidsbyggnader på fem kilometers avstånd från de planerade vindkraftverken (ALT1).

I Kronoby kommuns strategi 2030 framhålls att kommunen står för hållbarhet, samarbete och livskvalitet och att det bästa av två världar: lugnet på landet och närheten till städerna är en styrka man vill värna om. Man vill göra hållbara val och ser information som en självklarhet. I strategin framhålls vidare att ett av målen är livskvalitet och aktiva människor. Naturen ses som en viktig resurs. Man vill också öka antalet invånare varje år.

I Kronoby är man enligt kommunens slogan "Lika nära lugnet som världen" och man erbjuder Arbetsplatser, lugn och ro, trevliga människor, vackert landskap, trygga boendemiljöer och bra service."

Dessa goda mål ska väl gälla rättvist för alla invånare oberoende av var man bor i kommunen? Och ska tas i beaktande också när man planerar vindkraftsetableringar eller andra omställningar till gröna energiformer. Hur väl eller illa står målen i samklang med den nu aktuella planeringen av Jolkka vindkraftspark, kan man fråga sig. Om man i kommunen vill göra hållbara val och öka acceptansen för vindkraftsetableringar överhuvudtaget borde man lyssna till alla de invånarens åsikter som påverkas av etableringarna och beakta åsikterna i den fortsatta planeringen.

Undertecknad önskar vidare påpeka följande omständigheter i planerings-programmen för Jolkka vindkraftspark:

- Projektområdet motsvarar inte landskapsplanens 2050 förslag utan verkar vara betydligt större. Kraftverk är även placerade just utanför/på gränsen till området enligt planförslaget. Förstoringen har dessutom gjorts mot de områden där bebyggelsen är som närmast (Kaitfors/Riippa och Jolkka hållet).
- PDB och MKB innehåller föråldrad info i och med att uppgifterna baserar sig på utkastet för landskapsplanen 2050. Österbottens förbund har publicerat förslaget och i enlighet med kommunens egna utlåtande så ingår Nedervetil friluftsleder i förslaget. Det är av central betydelse, eftersom lederna och rastplatserna är på själva projektområdet och i dess omedelbara närhet.
- Ikraftvarande landskapsplan möjliggör max. 6 kraftverk på området.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Kaavoituksessa ja YVA-menettelyssä otetaan jatkossa huomioon uusi Pohjanmaan maakuntakaava 2050. [Kaava-alueen tuulivoimalamerkinät sijaitsevat maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueella.](#)

Maakuntakaavan tv-merkinnässä ei ole rajoitettu tuulivoimaloiden määrää kuuteen. Kaavaluonnoskartalla on osoitettu ohjeellisen ulkoilureitin sijainti.

Den nya planen Österbottens landskapsplan 2050 beaktas framöver i planläggningen och MKB-förfarandet. I planområdet ligger beteckningarna för vindkraftverk i landskapsplanens område för vindkraftverk. I landskapsplanens tv-beteckning har antalet kraftverk inte begränsats till sex. På planutkastkartan anvisas läget för en riktgivande vandringsled.

2.2 Osallinen / Intressent

Respons på programmet för deltagande och bedömning (PDB) för uppgörande av delgeneralplan för vindkraft vid Jolkka, Nedervetil. Undertecknad har bekantat sig med PDB-programmet och framför följande krav:

Undertecknad kräver att delgeneralplaneringen skall avbryts omedelbart eftersom de konsekvensutredningar som lagen om MKB förutsätter inte föreligger. Dessutom avviker de föreslagna alternativen ALT 1 och ALT 2 från nu gällande landskapsplan samt är i strid med föreliggande förslag till utarbetande av landskapsplanen 2050.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

OAS:n kanssa samaan aikaan oli nähtävillä myös YVA-ohjelma, jossa kerrottiin alueen nykytilasta sekä tehtävistä selvityksistä ja tutkimuksista tarkemmin. YVA- ja kaavamenettelyiden seuraavissa vaiheissa, YVA-selostuksessa ja kaavan valmisteluaineistossa, tuodaan esille hankkeen selvitettyjä vaikutuksia sekä lieventämiskeinoja.

Samtidigt med PDB lades även MKB-programmet fram. I MKB-programmet redogjordes för områdets nuläge och noggrannare för de utredningar och undersökningar som ska göras. I följande skeden av MKB- och planförfarandena, i MKB-beskrivningen och planens beredningsmaterial beskrivs konsekvenser som utretts i projektet samt metoder för hur de kan lindras.

Övriga åsikter och kommentarer:

Projektbeskrivning och alternativ

Området där vindkraft planeras i Nedervetil är absolut inte lämpligt för vindkraftsindustri och det enda möjliga alternativet är ALT 0, dvs att projektet inte genomförs.

De övriga alternativen (ALT 1 och ALT 2) är inte skäliga utifrån någon annan synvinkel än den projektansvariga, alltså Renantis produktionsmässiga och ekonomiska krav.

Projektbeskrivningen av vindkraftsområdets läge är mycket bristfällig och saknar lokal förankring. Avstånd till många avlägsna orter och byar beskrivs på i text och på bild. Uppgifter om områdets faktiska närhet till Nedervetil tätort eller definition är svårt att hitta eller bilda sig en uppfattning om. Det är också en bedrift att producera många hundras sidors material (både MKB och PDB) utan att överhuvudtaget nämna de byar som är närmast projektområdet och därmed drabbas mest, det vill säga t.ex. Riippa, Kaitfors, Buldans, Långbacka.

Dessutom är kartmaterialet genomgående föråldrat, mycket otydligt och (med avsikt) missvisande.

Det värsta och helt oacceptabla exemplet är att den enda aningen tydligare kartan över placeringen av kraftverken (Bild 4.1. s. 44 i dokumentet och s. 22 enligt sidnumrering), som även ingår i MKB - programmets kungörelse saknar flera fastigheter i projektområdets närområde. Fastigheterna som saknas är byggda olika århundranden och årtionden (1940 – 2020-talet), så det är svårt att förklara som någon teknisk miss eller registerbrist. Denna kartbild är även huvudbilden över projektalternativen och därmed mycket central för de olika myndigheterna, runt om i Österbotten, Mellersta-Österbotten och hela Finland, som ger utlåtanden. I samma situation är de kommunala beslutsfattarna i Kronoby, som kommer från olika kommunal delar och nödvändigtvis inte känner så bra till de lokala förhållandena.

Kaavoittajan vastine / Planlätgarens bemötande:

Kaavamateriaaliin ja YVA-selostukseen poimitaan kaikki alueen lähistöllä kyliksi merkatut alueet SYKE:n Yhdyskuntarakennetiedostossa. Rakennustiedot poimitaan Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta, joka on Suomen kattava aineisto. Jos maastotietokannasta puuttuu jokin rakennus, pyydämme lähettämään joko kunnalle tai kaavakonsultille tiedon puuttuvasta kohteesta.

Alla områden i närheten av området som markerats som byar i SYKEs uppgifter om samhällsstruktur tas med i planmaterialet och MKB-beskrivningen. Byggnadsuppgifterna fås från Lantmäteriverkets Terrängdatabas som omfattar hela Finland. Om någon byggnad saknas i terrängdatabasen ber vi att uppgifter om det saknade objektet skickas endera till kommunen eller plankonsulten.

I projektalternativen ALT 1 och ALT 2 är minimiavståndet till de närmast boende bara 1,5 km i båda alternativen. Det är alltför litet med tanke på riskerna med buller, infraljud, skuggningar och olägenheterna med flyghinderljuserna för invånarna. Även avstånden mellan kraftverken är för korta, vilket ökar riskerna för att bullermodelleringarna inte är tillförlitliga.

Dessutom skiljer sig inte alternativen som ska bedömas tillräckligt från varandra. Den största bristen är att avståndet till bosättning är 1,5 km i båda alternativen med alla de risker och olägenheter ett så kort avstånd innebär. I alternativen har inte heller beaktats närområdets särdrag, som t.ex. Riippa by och speciellt dess bebyggelse i närheten av ån med högt läge och öppna vyer mot Perho å; Buldangölen och forsarna Buldangforsen och Ribackforsen.

I förhållandet till det tillgängliga områdets storlek är de båda alternativen överdimensionerade. I så fall att något nytt alternativ (ALT 3) planeras vidare bör antalet kraftverk minska radikalt. Åtminstone borde de på kulturlandskapet mest dominerade vindkraftverken på Maaselkä och Markusbackharju (alltså WTG 4, WTG 5 och WTG 8) strykas helt ur planeringen.

Kaavoittajan vastine / Planlätgarens bemötande:

Osana YVA-menettelyä arvioidaan mm. melun ja välkkeen aiheuttamat vaikutukset. Tuulivoimaloiden melun ohjearvona käytetään vuonna 2015 voimaan tulleen valtioneuvoston asetuksen tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista (1107/2015) mukaisia tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoja, eli yöaikaan 40 dB.

Som en del av MKB-förfarandet görs en bedömning av de konsekvenser som uppstår genom bl.a. buller och skuggeffekter. Vid bedömningen av de ljudkonsekvenser som vindkraftverken orsakar används riktvärden

för buller utomhus, det vill säga 40 dB nattetid, enligt Statsrådets förordning (1107/2015) som trädde i kraft 2015.

Landskapet och den byggda kulturmiljön

I så fall att något alternativ planeras vidare bör det beaktas i såväl PDB som MKB att alla nedanstående villkor skall anges bindande i delgeneralplanen:

Avståndet till befintliga bostadshus och fritidsbyggnader bör vara minst 2,5 km och den maximala bullernivån på de sammantagna effekterna bör vara 35 dB eller lägre.

Den maximala höjden på vindkraftverken är satt till 295 m, vilket är alldeles för högt. Med tanke på att vindkraftverken placeras på områden som är betydligt högre belägna än omgivande terräng bör den maximala höjden anges till 240 m. (t.ex. Markusbackharju är ca 55 m över havsnivån).

Jämförande fotomontage över hur vindmöllorna påverkar landskapet och foton över de närmaste områdena från de ovan nämnda byarna och bosättningsområdena måste ingå i utredningen för att man ska få en tillförlitlig uppfattning över konsekvenserna.

Nedervetil centrum (Murik) och byarna på backarna (t.ex. Ollisbacka, Tast, Ollbacka och Riippa samt Kaitfors och Långbacka) på båda sidorna om älvdalen är gammal väl hållen kulturbygd vars prägel helt förändras (förstörs) pga. närheten till det planerade Jolka vindkraftsprojektet. De skyhöga och överstora vindmöllorna kommer att helt dominera det vackra och välbevarade kulturlandskapet.

De närmaste byggda kulturmiljöerna av riksintresse (RKY 2009) är byn Tast cirka 2,3 kilometer sydväst om projektområdet och Nedervetil kyrka cirka 3,0 kilometer sydväst om projektområdet.

Av kulturlandskap på landskapsnivå är det närmaste Nedervetil kulturlandskap som ligger cirka 1,1 kilometer väster om projektområdet.

PDB- och MKB -programmet saknar helt någon form av synlighetsanalys, ens preliminär sådan. Detta är en stor brist i och med att Nedervetil kulturlandskaps tolerans konstaterats överstigas, redan med endast enstaka kraftverk i närheten av Nedervetil tätort, i landskapens gemensamma vindkraftsutredning (FCG 2021). Dessutom finns två byggda kulturmiljöer av riksintresse (RKY 2009) inom bara 3 km avstånd från projektområdet.

Eftersom delgeneralplanen ska göras på basen av MKB -beskrivningens utredningar, är det mycket viktigt att landskapskonsekvenserna är utredda tillräckligt mångsidigt och med material av hög kvalitet.

Kommunen bör aktivt styra och ställa krav på nivån, eftersom det visat sig att FCG i flera MKB -processer fått påpekanden av myndigheterna om den låga kvaliteten på t.ex. fotomontagen.

Landskapskonsekvenserna bör bedömas utifrån material från olika årstider och tider på dygnet.

Framför allt i projektområdets dominanszon och närområde bör fotomontagen göras även från gårds-/husperspektiv, speciellt från de ställen var kraftverken kommer att vara extra synliga och totalt dominera vyerna för de boende. Ett sådant ställe är tidigare nämnda Riippa och speciellt bebyggelsen invid ån.

Eftersom de sammantagna konsekvenserna med andra närliggande vindkraftsprojekt (t.ex. Pihtineva och Rautajalka) kommer att vara betydande, bör landskapskonsekvenserna absolut bedömas även utifrån rörliga bilder (3D videomontage). Att åskådliggöra vindkraftens inverkan på landskapet och den byggda

kulturmiljön så realistiskt och visuellt som möjligt borde vara en självklarhet i en öppen och ansvarsfull planerings- och lovprocess.

Kaavoittajan vastine / Planlätgarens bemötande:

YVA- ja kaavamenettelyiden edetessä arvioidaan mm. maisemavaikutuksia, mikä sisältää vaikutukset kulttuuriympäristöihin sekä hankkeen havainnekuvat ja näkymäalueanalyysin. YVA- ja kaavaselostuksissa selvitetään myös hankkeen yhteisvaikutukset muihin alueen hankkeisiin.

Vartefter att MKB- och planbeskrivningarna framskrider bedöms bland annat landskapskonsekvenserna, vilket omfattar konsekvenserna för kulturmiljöer, fotomontage och en analys av synlighetsområden. I MKB- och planbeskrivningarna utreds också projektets sammantagna konsekvenser för övriga projekt i området.

Jordmån, yt- och grundvatten

Det planerade vindkraftsområdet består i huvudsak av höga backar och åsar med växande skog (i huvudsak nyplanterad tallskog). Jordmånen är i huvudsak blandade jordarter och berggrund. Mellan backarna ligger lägre områden (sänkor) med myr- och torvmark (mossar). Avrinningen av ytvatten sker till Perho å. I projektområdet finns inga sjöar, men där ligger tjärnen Kackurlamp och flera mindre strömmande vatten.

Vid anläggandet av vindkraftverken byggs nya vägar och gamla skogsvägar breddas och förstärks. Dessutom grävs det djupa gropar för vindkraftsfundamenten. Allt schaktningsarbete (grävning, ev. sprängning och fyllning) föranleder tilläggsbelastningar på avrinningen till Perho å och bör beaktas i MKB-programmet.

Kaavoittajan vastine / Planlätgarens bemötande:

YVA-menettelyn edetessä arvioidaan mm. vaikutukset maa- ja kallioperään ja pinta- ja pohjavesiin.

Vartefter att MKB-förfarandet framskrider bedöms bl.a. konsekvenserna för jordmån och berggrund samt yt- och grundvatten.

Vegetation, värdefulla naturobjekt och fornminnen

Vegetationen på området är mycket varierande och artrikedomen stor. I MKB bör upptas en mera omfattande kartläggning av de olika naturtypernas vegetation och förekommande arter även på vindkraftsområdet.

I skogs- och myrområdena finns rikligt med grävda torrläggingsdiken. I Maaselkä finns en gammal bergtäkt och i den södra delen finns åkrar. Alla bäckar i projektområdet har rätats ut till diken. Myrarna i projektområdet har utdikats med undantag av två myrar som avgränsats som värdefulla naturobjekt. I samband med projektets naturutredningar lokaliserades totalt fem naturobjekt i vindkraftsområdet. De representerar myrnatur, hållmarksskog och källor. I MKB bör upptas att de utdikade skogs- och myrområdena samt hållmarksskogarna borde i enlighet med nyligen godkända lagstiftning i EU återställas till ursprungligt skick.

Fakta: EU:s naturrestaureringslag

- EU-kommissionen lade i juni 2022 fram sitt förslag till naturrestaureringslag i syfte att ordna en "fortsatt och hållbar återställning av en motståndskraftig natur med biologisk mångfald". Målet är åtgärder som

totalt täcker minst 20 procent av EU:s land- och vattenyta år 2030 och samtliga ekosystem som behöver återställas till år 2050.

- I grunden handlar det om hur ängar och våtmarker kan återskapas, skogar blandas upp och grönområden skapas i städerna.

I området förekommer moränstenfält på många ställen. Av dessa har en del avgränsats som sådana objekt som avses i 10 § i skogslagen. I MKB bör upptas en noggrannare kartläggning av moränstenfälten med tanke på att de även kan klassificeras som kulturellt värdefulla rullstensåsar (och därmed erhålla skyddsstatus).

Kaitfors lund (LHO100328), som hör till lundskyddsprogrammet, ligger som närmast cirka 0,3 kilometer (300 m) sydost om den planerade jordkabelrutten. På grund av närheten till kabelrutten bör området kartläggas noggrant, utmärkas och skyddas för eventuell uttorkning pga. schaktningsarbetena.

I området förekommer det ett flertal av ortsbefolkningen kända tjärdalar och andra fornlämningar som inte finns upptagna på officiella kartunderlag. Dessa bör upptas i MKB så att de kartläggas noggrannare i samband med den mera omfattande arkeologiska kartläggningen (och förses med skyddsstatus).

Kaavoittajan vastine / Planläggaressens bemötande:

YVA- ja kaavamenettelyiden edetessä arvioidaan mm. vaikutukset kasvillisuuteen ja arvokkaisiin luontokohteisiin ja laaditaan YVA:a ja kaavamenettelyä palvelevat tarvittavat selvitykset.

Vartefter att MKB- och planförfarandena framskrider bedöms bl.a. konsekvenserna för vegetation och värdefulla naturobjekt. Dessutom görs nödvändiga utredningar för MKB och planförfarandet.

Människornas hälsa, livsvillkor och trivsel

För de närmast boende i Kaitfors, Buldans, Långbacka, Paasila och i synnerhet i Riippa by (inkl. Kaitabacka gårdsgrupp) kommer vindkraftmöllorna att fullständigt dominera utsikten och inverka negativt på vyn och landskapsbilden och därmed också påverka negativt trivseln, fastigheternas värde, eventuell inflyttning och ny byggnation i framtiden.

Dessa för invånarna och fritidsboende negativa faktorer har förbisetts i hög grad i utredningen. Alla invånare, även fritidsboende inom minst 5 km från projektområdet behöver nås av invånarenkäten, och inte bara elektroniskt.

Med hänsyn till de i de ovan nämnda byarna boendes fysiska och mentala hälsa borde de senaste erfarenheterna och utvärderingar av responsen av boende i närheten av motsvarande befintliga vindkraftverksområden klargöras i samband med MKB.

Enligt kommunens utflyktskarta ligger Konama vandringsled öster om Nedervetil. Vandringsleden tar även en sväng över en liten del av projektområdet. På kommunens utflyktskarta finns även en markering för Östra leden, som är under arbete och som skulle sträcka sig till projektområdet. Vandringsleden har helt nyligen färdigställts och rastplatser har anlagts och byggts av frivilliga ordsbor. I MKB bör upptas att befintliga vandringsleder och rekreativkonstruktioner bör kartläggas noggrannare och presenteras på karta i MKB. De bör beaktas i placeringen av kraftverk och vägar samt reserveras tillräckligt skyddsavstånd (enligt Österbottens räddningsverks tidigare utlåtanden 600 m).

Det finns nog rekreativkonstruktioner på under en kilometers avstånd från den planerade jordkabelrutten; vindskyddet vid kraftverksdammen. Det bör också observeras i MKB att ortsbefolkningen använder sig av Riippavägen och dess förlängning till Kaitfors vattenkraftverk som en rekreativled som sträcker sig även vidare från kraftverket längs skogs- /servicevägen till Perho ås regleringsdamm på Säksholmens sydöstra sida.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

YVA- ja kaavamenettelyiden edetessä arvioidaan mm. vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Asukaskysely järjestettiin joulukuussa 2024 ja kyselyjä lähetettiin 700 kappaletta. Kysely lähetettiin kaikille kotitalouksille ja lomarakennusten omistajille alle viiden kilometrin etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista (VE1). Lisäksi kysely lähetettiin satunnaisotannalle alle kymmenen kilometrin etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista. Kaavaluonnoskartalla on osoitettu ohjeellisen ulkoilureitin sijainti.

Vartetter att MKB- och planförfarandena framskrider bedöms bl.a. konsekvenserna för människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel. Invånarenkäten genomfördes i december 2024 och 700 enkäter skickades ut. Enkäten skickades till alla hushåll och ägare av fritidsbyggnader på fem kilometers avstånd från de planerade vindkraftverken (ALT1). Dessutom skickades enkäten till ett slumpmässigt urval personer på under tio kilometers avstånd från de planerade vindkraftverken. På planutkastkartan anvisas läget för en riktgivande friluftsled.

Samhällsstruktur, markanvändning och materiella tillgångar

Projektområdet motsvarar inte landskapsplanens 2050 förslag utan verkar vara betydligt större. Kraftverk är även placerade just utanför/på gränsen till området enligt planförslaget. Förstoringen har dessutom gjorts mot de områden där bebyggelsen är som närmast (Kaitfors/Riippa och Jolkka hållet).

PDB och MKB innehåller föråldrad info i och med att uppgifterna baserar sig på utkastet för landskapsplanen 2050. Österbottens förbund har publicerat förslaget och i enlighet med kommunens egna utlåtande så ingår Nedervetil friluftsleder i förslaget. Det är av central betydelse, eftersom lederna och rastplatserna är på själva projektområdet och i dess omedelbara närhet. Ikraftvarande landskapsplan möjliggör max. 6 kraftverk på området.

Kronoby kommun har inte utarbetat någon helhetsstrategi för vindkraftsområden i kommunen. I stället har små projekt dykt upp ett efter ett. Det är motstridigt med de nationella målen att koncentrera vindkraftsindustrierna till större helheter. Jolkka är ett av de minsta områdena, som ingår i förslaget till landskapsplan 2050. Området minskades ytterligare i utkastskedet på basen av "nej-analyser" jämfört med vindkraftsutredningens (2019) område nr. 60.

I utkastet / förslaget till landskapsplan 2050 är området för vindkraft 714 ha. Kommunstyrelsen godkände 12.2.2024 på basen av mycket tunn beredning och otydlig karta en förstoring av Jolkka projektområde från beviljade 912 ha till ca 1 400 ha. Eftersom det i landskapsplanens områdesanvisning ingår minimiavstånd till fast- och fritidsbebyggelse är det totalt oförsvarbart, att utvidga området med förklaringen "uppskattad 40 db gräns".

Projektområdets/delgeneralplan områdets förstoring med nästan 100% visar tydligt att nio/sju kraftverk är totalt överdimensionerat. Att utvidgningarna dessutom gjorts i de riktningarna var bebyggelsen är närmast (dvs. Kaitfors/Riippa och Jolkka) är direkt motstridigt med områdesanvisningen i utkastet/förslaget till

landscapsplan 2050. MKB -programmet visar därmed tydligt att trots att ett område är anvisat för vindkraft betyder det inte att det är lämpligt för det.

I PDB och MKB bör upptas att den projektansvariga (Renantis) svarar ekonomiskt för att en särskild utredning utförs av en oberoende konsult över hur de i projektområdets närhet (0-10 km) befintliga bostads- och fritidsfastigheternas värde påverkas vid förverkligandet av Jolkka vindkraftsprojekt. Likaså borde den projektansvariga åläggas att låta utföra en särskild utredning av en oberoende konsult hur inflyttning och ny byggnation i projektområdets närhet (0-10 km) i framtiden kommer att påverkas av vindkraftsetableringen.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

YVA- ja kaavamenettelyiden edetessä arvioidaan mm. vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön sekä kiinteistöjen arvon kehitykseen.

Vartefter att MKB- och planförfarandena framskrider bedöms bl.a. konsekvenserna för samhällsstrukturen och markanvändningen samt för utvecklingen av fastigheternas värde.

Allmän säkerhet

Det har på senare tid förekommit ett flertal olyckor med vindkraftverk, så även i Finland. Vindkraftverk har brunnit och vingar har slitits av och splittrats.

Ilta-lehti 4.2.2024

Päivystävä palomestari Timo Silvan kertoo, että tuulivoimalan lapa katkesi Jämijärvellä Satakunnassa. 14 tonnia painava lapa katkesi Silvanin arvion mukaan noin puolivälistä, eli pudonnut osa on painanut useita tuhansia kiloja. Osa putosi sadan metrin korkeudesta.

Dessutom har ett maskinrum fallit ner vid monteringen i Litauen.

Talouselämä 3.5.2023

Tuulivoimalan konehuone putosi maahan – Vakava onnettomuus Liettuassa
Tuulivoimala romahti Akmenen tuulipuistossa, jota Enefit Green rakentaa parhaillaan.

När olyckshändelserna sker på mycket hög höjd och i svåra vindförhållanden kan resultatet vara förödande för näromgivningen.

Därför bör även detta beaktas i MKB-programmet och utlåtanden från Österbottens räddningsverk och andra berörda myndigheter inhämtas angående vindkraftverkens säkerhetsavstånd till bl.a. allmänna vägområden, vandringsleder och rekreativkonstruktioner mm. där invånarna och även barn och ungdomar har tillträde.

Kommunikationsförbindelser

Enligt Digita Oy:s TV-karttjänst sker tv-mottagningen i närheten av projektområdet från radio- och tv-stationen i Kronoby som ligger cirka 2,2 kilometer från projektområdet (Bild 9.39). Enligt Digitas utlåtande 15.2.2023 kan vindkraftverken orsaka störningar för antenn-tv-mottagningen om de ligger mellan en sändarstation och en mottagare. Täckningsområdena för övriga huvud- och kompletteringsstationer sträcker sig inte till det antagna störningsområdet väster om projektområdet.

Genom projektområdet går Telias radiolänkförbindelse och när vindkraftverken genomförs kan de störa länkens funktion (Telia Finland Oyj 2024).

Teleoperatörers radiolänkanslutningar används vid förmedling av mobiltelefon- och dataöverföringsförbindelser. Det uppstår en länkförbindelse mellan sändare och mottagare. Om vindkraftverket ligger mellan sändaren kan länken avbrytas och dataöverföringen störas. Radiolänktillstånd i Finland beviljas av Transport- och kommunikationsverket Traficom som upprätthåller noggranna uppgifter om alla länkförbindelser.

I vissa fall har vindkraftverk konstaterats orsaka störningar för tv-signalen i närheten av kraftverken. Förekomsten av störningar beror bland annat på kraftverkens läge i förhållande till sändarmasten och tv-mottagarna, på styrkan av sändarens signal och dess riktning samt terrängformerna och andra eventuella hinder mellan sändaren och mottagaren. Vid digitala sändningar har det förekommit mindre störningar än vid analoga.

Projektets konsekvenser för kommunikationsförbindelserna bedöms utifrån utlåtanden av vederbörande parter (bl.a. Digita). Enligt Digitas utlåtande 15.2.2023 kan mottagningsproblem prognosticeras för områden där tv-mottagningen sker direkt genom den planerade vindkraftsparken. I omgivningen av de planerade vindkraftverken sker tv-mottagningen från Kronoby huvudstation och vindkraftsparken ligger i den omedelbara närheten av stationen. Skuggområdena för andra huvud- och kompletteringsstationer sträcker sig inte till det antagna störningsområdet, vilket innebär att det sannolikt inte är möjligt att ordna alternativ mottagning av tv-signalen från någon annan sändarstation.

Enligt Digitas utlåtande från 15.2.2023 bör de konsekvenser som projektets vindkraftverk orsakar för tv-mottagningen undersökas i god tid innan ansökan och beviljande av bygglov. Innan bygglov godkänns ska den projektansvariga presentera en konkret plan på hur störningar som vindkraftverken orsakar för sändningar i det nationella radio- och tv-nätet kan förhindras eller avlägsnas före det datum som fastställts av myndigheterna. Utöver detta ska det preciseras i bygglovet att den projektansvarige i egenskap av den som orsakar störningen är skyldig att se till att störningarna avlägsnas och för de kostnader som detta orsakar.

Vindkraftsområdets reella inverkan på telekommunikation och TV- och radiosändningarna har inte utretts tillräckligt noggrant i MKB-programmet. Det bör absolut utredas och bedömas mera tillförlitligt vilka konsekvenserna är och på vilka områden som kommunikationsproblem (mobiltelefon- och datanätets täckning och funktion; nu används mobilt internet t.ex. Elisa Mobiililaajakaista 5G 300M, TV-sändningarnas mottagning och radiosändningarnas hörbarhet) kan uppstå och på vilket sätt de kommer att avlägsnas i samband med förverkligandet av projektet.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

YVA- ja kaavamenettelyiden edetessä arvioidaan mm. vaikutukset viestintäyhteyksiin ja tehdään arvio turvallisuus- ja ympäristöriskeistä. Tarvittavia viranomaisia kuullaan menettelyiden yhteydessä.

Vartefter att MKB- och planförfarandena framskrider bedöms bl.a. konsekvenserna för kommunikationsförbindelser och en uppskattning görs av säkerhets- och miljöriskerna. Nödvändiga myndigheter hörs i samband med förfarandena.

PDB- och MKB-programmens och infotillfällets kvalitet

PDB- och MKB-programmen är mycket bristfälliga och kan inte godkännas i nu presenterad form. Dokumenten innehåller otaliga sakfel, den centrala informationen bygger på föråldrade uppgifter, kartmaterialet är otydligt och av dålig kvalitet, flera fastigheter i projektområdets närhet saknas, bilderna som ska åskådliggöra och sammanfatta centralt innehåll har finsk text i det svenskspråkiga dokumentet osv.

Dessutom kan inte infotillfället, som hölls 11.6.2024 godkännas som ett officiellt delaktighetstillfälle, eftersom de språkliga rättigheterna inte uppfylldes. Konsulten, som ensam representerade FCG på plats var inte tvåspråkig. Hen förstod inte kommentarer och frågor ställda på svenska och kunde inte heller besvara dem på svenska och i vissa fall överhuvudtaget inte alls. Infomötets teknik fungerade inte heller och Teams-deltagarna hade inte möjlighet att höra på mötet framförda åsikter och ställda frågor i sin helhet.

Projektansvariga, Renantis representanter visade sig tyvärr inte heller ha någon erfarenhet eller kunskap för att svara på frågor utan hänvisade i de flesta fall till konsulten. Deras öppningsord: "finns int nå problem nå mera; Forsvarsmakten och Traficom har gett lov för alla nio vindkraftsplaceringar" visar på total okunskap om MKB – lagens och förfarandets syfte samt direkt nonchalans mot de få icke markägare, som vågat komma på plats i hopp om mångsidig och konstruktiv information samt dialog. Kontaktmyndigheten bör i fortsättningen fästa speciell uppmärksamhet på den projektansvarigas roll och ansvar för att trygga nivån på processen och slutresultatet.

Kommunen får inte heller godkänt för sin roll i inledningen av PDB- och MKB-processen. Ansvaret för arrangemanget av informationstillfället var även kommunens i och med att det även berörde det av kommunstyrelsen till påseende lagda PDB för delgeneralplanen. Kommunen kan inte heller utlokalisera sitt ansvar för planläggningen på vare sig konsult eller projektansvarig. MKB- programmet är felaktigt och bristfälligt även ifråga om uppgifter som kommunen själv beslutat om eller gett utlåtande om (t.ex. Markjärv vindkraftsprojekt, detaljplan för bostadsområde i Kaino, Nedervetil vandringsleder i förslaget till landskapsplan 2050)

Vad har förhandsöverläggningen för betydelse om detta är resultatet? Varför beaktar inte beredarna och de förtroendevalda bristerna, som påpekats före beslutsfattandet utan medvetet godkänner felaktigt och bristfälligt innehåll?

Därför yrkar undertecknad på att PDB och MKB -programmet bör korrigeras på basen av informationen som framkommer i åsikterna och utlåtandena och sedan sättas på nytt till påseende och att ett nytt lagenligt informationstillfälle ordnas.

En teknisk miss är att läsandet av MKB-dokumentet (pdf) försvåras betydligt av att sidnumreringen inte motsvarar dokumentets sidantal, vilket gör sökandet enligt innehållsförteckning mycket svårt och frustrerande.

Hur länge till kan myndigheterna tillåta att invånare, tjänstemän och beslutsfattare tröttnas ut med hundratals, t.om. tusentals sidors texter under hela projektets gång, varav en stor del är totalt oväsentligt med tanke på själva projektet och det som är viktigt är antingen felaktigt eller helt utelämnat.

Som avslutning och sammandrag kan man konstatera att Jolkka vindkraftsprojektet är ett utsökt exempel på hur det kan gå när man låter kommunens, några markägares och den projektansvariges ekonomiska intressen gå före övriga allmänna intressen, och när man då även förespråkar projektet med ifrågasatta positiva miljöeffekter (greenwashing) och utelämnar eller låter andra stå för alla de negativa påföljderna som projektet förorsakar närområdet och de boende i närområdet.

Den landbaserade vindkraften kommer inom en snar framtid att ersättas av havsbaserad vindkraft i stor skala. Även andra nya miljövänligare och säkrare alternativ att producera fossilfri el kommer att utvecklas i rask takt. Vinden drar och skeppet far...

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Merkitään tiedoksi. Alueidenkäyttölaki ei edellytä yleisötilaisuuden pitämistä kaavamenettelyn yhteydessä. Konsultti, hanketoimija ja kunta kiittävät palautteesta koskien yleisötilaisuuden haasteita ja pyrkii jatkossa palvelemaan osallisia paremmin.

Antecknas för kännedom. Lagen om områdesanvändning förutsätter inte att ett informationsmöte ordnas för allmänheten i samband med planförfarandet. Konsulten, projektaktören och kommunen tackar för responsen på utmaningarna med ett informationsmöte och försöker betjäna intressenterna bättre framöver.

2.3 Osallinen / Intressent

Respons på programmet för deltagande och bedömning (PDB) / Delgeneralplan för vindkraftsområde i Nedervetil

Jag har bekantat mig med PDB- programmet och framför följande krav:

Delgeneralplaneringen bör avbrytas, eftersom planeringsområdet är i strid med både nu gällande landskapsplan och förslaget till landskapsplan 2050. Området, som i förslaget till landskapsplan föreslås för vindkraftspark, är ungefär hälften mindre än det som kommunen, enligt PDB planerar planlägga. Dessutom är de båda programdokumenten (PDB och MKB) även i övrigt så bristfälliga och felaktiga, att de inte kan godkännas i nu presenterad form, som en del av planläggningsprocessen och MKB -förfarandet, utan bör först korrigeras och kompletteras och sedan sättas på nytt till påseende.

Trots bristerna med MKB -programmet, framgår det tydligt att projektområdet är klart underdimensionerat för alternativen nio och sju kraftverk. Därför bör även målsättningen med planläggningen för 9 kraftverk omvärderas helt och för invånarna (framför allt i närområdet), naturen, djuren och fåglarna samt landskapet skäligare alternativ utarbetas.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Merkitään tiedoksi. Kaavaluonnoksen suhdetta maakuntakaavaan on tarkasteltu kaavaselostuksessa.

Antecknas för kännedom. Planutkastets förhållande till landskapsplanen har granskats i planbeskrivningen.

Eftersom innehållet i PDB är en avskalad version av materialet presenterat i MKB -programmet, framför jag i övrigt följande åsikter, kommentarer och frågor gällande dem båda:

PDB- och MKB -programmets och infotillfällets kvalitet

PDB- och MKB -programmen är mycket bristfälliga och kan inte godkännas i nu presenterad form. Dokumenten innehåller otaliga sakfel, information saknas, centrala fakta bygger på föråldrade uppgifter,

kartmaterialet är otydligt och av dålig kvalitet, flera fastigheter i projektområdets närhet saknas, bilderna som ska åskådliggöra och sammanfatta centralt innehåll har finsk text i det svenskspråkiga MKB - dokumentet osv.

Dessutom kan inte infotillfället, som hölls 11.6.2024 godkännas som ett officiellt delaktighetstillfälle, eftersom de språkliga rättigheterna inte uppfylldes. Konsulten, som ensam representerade FCG på plats var inte tvåspråkig. Hen förstod inte kommentarer och frågor ställda på svenska och kunde inte heller besvara dem på svenska och i vissa fall överhuvudtaget inte alls, ens på finska. Infomötets teknik fungerade inte heller och Teams-deltagarna hade inte möjlighet att höra på mötet framförda åsikter och ställda frågor i sin helhet.

Projektansvariga, Renantis representanter visade sig tyvärr inte heller ha någon större erfarenhet eller kunskap om vindkraft och kunde inte svara på frågor utan hänvisade i de flesta fall till konsulten. Deras öppningsord: "finns inte nå problem nå mera; försvarsmakten och Traficom har gett lov för alla nio vindkraftsplaceringar" visar på total okunskap om MKB – lagens och förfarandets syfte samt direkt nonchalans mot de få icke markägare, som vågat komma på plats i hopp om mångsidig och konstruktiv information samt dialog. Kommunen och kontaktmyndigheten bör i fortsättningen fästa speciell uppmärksamhet på den projektansvarigas roll och ansvar för att trygga nivån på processen och slutresultatet, ifall planeringen går vidare.

Kommunen får inte heller godkänt för sin roll i inledningen av PDB- och MKB -processen. Ansvaret för arrangemanget av informationstillfället var även kommunens. Kommunen kan inte heller utlokalisera sitt ansvar för styrande av planläggningen på varken konsult eller projektansvarig. Båda programmen är felaktiga och bristfälliga även ifråga om för projektet centrala uppgifter, som kommunen själv beslutat om eller gett utlåtande om. Bland annat t.ex. Markjärv vindkraftsprojekt, detaljplan för bostadsområde i Kaino, Nedervetil vandringsleder med i förslaget till landskapsplan 2050. I PDB begär kommunen utlåtande av fel myndighet; Österbottens välfärdsområde, miljöhälsovård. Kronoby hör väl fortsättningsvis till Mellersta Österbottens miljöhälsovård?

Vad har förhandsöverläggningen för betydelse om detta är resultatet? Varför beaktar inte beredarna och de förtroendevalda bristerna, som påpekats före beslutsfattandet utan medvetet godkänner felaktigt och bristfälligt innehåll?

Därför yrkar jag i första hand på att PDB- och MKB -programmen bör korrigeras på basen av informationen som framkommer i åsikterna och utlåtandena och sedan sättas på nytt till påseende och att ett nytt lagenligt informationstillfälle ordnas.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Merkitään tiedoksi. Arviointiohjelma (YVA-ohjelma) on selvitys hankealueen nykytilasta ja suunnitelma siitä, mitä vaikutuksia selvitetään ja millä tavoin selvitykset toteutetaan. Vasta YVA:n selostusvaiheessa arvioidaan vaikutuksia. Alueidenkäyttölaki ei edellytä yleisötilaisuuden pitämistä kaavamenettelyn yhteydessä. Konsultti, hanketoimija ja kunta kiittävät palautteesta koskien yleisötilaisuuden haasteita ja pyrkii jatkossa palvelemaan osallisia paremmin.

Antecknas för kännedom. Bedömningsprogrammet (MKB-programmet) är en utredning över projektområdets nuläge och en plan för hur konsekvenserna ska utredas och på vilket sätt utredningarna utarbetas. Konsekvenserna bedöms först i MKB-beskrivningsskedet. Lagen om områdesanvändning förutsätter inte att ett informationsmöte ordnas för allmänheten i samband med planförfarandet.

Konsulten, projektaktören och kommunen tackar för responsen på utmaningarna med informationsmötet och försöker betjäna intressenterna bättre framöver.

En teknisk miss är att läsandet av MKB -dokumentet (pdf) försvåras betydligt av att sidnumreringen inte motsvarar dokumentets sidantal, vilket gör sökandet enligt innehållsförteckning mycket svårt och frustrerande. Hur länge till kan myndigheterna tillåta att invånare, tjänsteinnehavare och beslutsfattare tröttnas ut med hundratals, t.om. tusentals sidors texter under hela projektets gång, varav en stor del är totalt oväsentligt med tanke på själva projektet och det som är viktigt är antingen felaktigt, förvrängt eller helt utelämnat? Bilder på kraftverk och till dem hörande konstruktioner bör vara realistiska och retuscherade till den storlek som planeras, inte "glansbilder" på kraftverk med totalhöjden 180 meter.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

YVA-menettelyn yhteydessä tuotetut havainnekuvat kuvaavat voimaloita, joiden kokonaiskorkeus on korkeimmillaan 295 metriä.

De fotomontage som utarbetats i samband med MKB-förfarandet beskriver kraftverk med en höjd på högst 295 meter.

Projektbeskrivning och alternativ

Projektbeskrivningen av vindkraftsområdets läge är mycket bristfällig och saknar lokal förankring. Avstånd till många avlägsna orter och byar beskrivs både i text och på bild. Uppgifter om områdets faktiska närhet till Nedervetil tätort eller definition av det är svårt att hitta eller bilda sig en uppfattning om. Det är också en bedrift att producera många hundra sidors material (både MKB och PDB) utan att överhuvudtaget nämna de byar som är närmast projektområdet och därmed drabbas mest, det vill säga t.ex. Riippa, Kaitfors, Buldans, Långbacka.

Dessutom är allt kartmaterial genomgående föråldrat, otydligt och (med avsikt?) missvisande. Standarden på kartbilder är betydligt lägre än i dokument av andra konsultbyråer. Det värsta och helt oacceptabla exemplet är att den enda lite tydligare kartan över placeringen av kraftverken, som även ingår i MKB -programmets kungörelse saknar flera fastigheter i projektområdets närområde (Bild 4.1. s. 44 i dokumentet och s. 22 enligt sidnumrering).

Fastigheterna som saknas är byggda olika århundranden och årtionden (1940 – 2020-talen), så det är svårt att förklara som någon teknisk miss eller registerbrist. Denna kartbild är även huvudbilden över projektalternativen och därmed mycket central för de olika myndigheterna och intressenterna, runtom i Österbotten, Mellersta-Österbotten och hela Finland, som ger utlåtanden. I samma situation är de kommunala beslutsfattarna i Kronoby, som kommer från olika kommundelar och nödvändigtvis inte ännu känner så bra till de lokala förhållandena. I PDB saknas helt och hållet huvudbild på kraftverkens placering eller beskrivning av alternativ.

Området där vindkraft planeras i Nedervetil är absolut inte lämpligt för vindkraftsindustri och det enda för människorna, djuren, naturen och landskapet hållbara alternativet är ALTO, dvs att projektet inte genomförs.

De övriga alternativen är inte skäligen utifrån någon annan synvinkel än projektansvariga; Renantis produktionsmässiga och ekonomiska krav. Trots att MKB -programmet är bristfälligt gjort framgår det klart att området är kraftigt underdimensionerat för alternativen 9/7 kraftverk. Dessutom skiljer sig inte alternativen som ska bedömas tillräckligt från varandra. Den största bristen är att avståndet till bosättning är 1,5km i båda alternativen med alla de risker och olägenheter ett så kort avstånd innebär.

I alternativen har inte heller beaktats närområdets särdrag, som t.ex. Riippa by och speciellt dess bebyggelse i närheten av ån med högt läge och öppna vyer mot Perho å och dess forsar Buldans- och Ribackforsen. Det skyddande trädbeståndet är dessutom minimalt på grund av den vackra utsikten läget erbjudit och på grund av höjdskillnaderna i gårdsmiljön är inte ens ett skyddande trädbestånd realistiskt under vindkraftsprojektets livslängd.

Angående ALT 1 och ALT 2 yrkar jag på följande:

- att WTG 5 och WTG 8 stryks ur ALT 1 och ALT 2
- och/eller att nytt ALT 3 utan WTG 5 och WTG 8 bedöms
- avstånden mellan kraftverken ska vara minst 5x rotordiametern, som är vindkraftsindustrins egna tumregel, i alla alternativ
- även alternativ med lägre kraftverk (t.ex. max. 240m) bedöms
- projekt- / delgeneralplanområdet får inte överstiga det eventuella anvisade området för vindkraft (tv2) i landskapsplanen 2050. Ytan anvisad för vindkraftsplanläggning är 7,1 ha i planförslaget.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

[Katso vastine 2.2](#)

[Se bemötande 2.2.](#)

Landskapet och kulturmiljön

MKB -programmet saknar helt någon form av synlighetsanalys, ens preliminär sådan. Detta är en stor brist i och med att Nedervetil kulturlandskaps (1,1km från området) tolerans konstaterats överstigas, redan med endast enstaka kraftverk i närheten av Nedervetil tätort, i landskapens gemensamma vindkraftsutredning (FCG 2021). Dessutom finns två byggda kulturmiljöer av riksintresse (RKY 2009) inom bara 3km avstånd från projektområdet.

Eftersom delgeneralplanen ska göras på basen av MKB -beskrivningens utredningar, är det mycket viktigt att landskapskonsekvenserna är utredda tillräckligt mångsidigt och med material av hög kvalitet. Kommunen bör aktivt styra och ställa krav på nivån, eftersom det visat sig att FCG i flera MKB -processer fått påpekanden av myndigheterna om den låga kvaliteten på t.ex. fotomontagen.

Landskapskonsekvenserna bör bedömas utifrån material från olika årstider och tidpunkter på dygnet. Framförallt i projektområdets dominanszon och närområde bör fotomontagen göras även från gårds-/husperspektiv, speciellt från de ställen var kraftverken kommer att vara extra synliga och totalt dominera vyerna för de boende både inom- och utomhus. Det bör alltså beaktas att synligheten och konsekvenserna

kan skilja sig märkbart från perspektivet från allmän väg och själva bebyggelsen. Ett sådant ställe är tidigare nämnda Riippa och speciellt bebyggelsen invid ån.

BILAGA: placering och fotoexempel

Eftersom de sammantagna konsekvenserna med andra närliggande vindkraftsprojekt (t.ex. Pihtineva, Rautajalka och ev. Lanjärv) kommer att vara betydande, bör landskapskonsekvenserna absolut bedömas även utifrån rörliga bilder (3D videomontage). Att åskådliggöra vindkraftens inverkan på landskapet och den byggda kulturmiljön så realistiskt och visuellt som möjligt borde vara en självklarhet i en öppen och ansvarsfull planerings- och lovprocess.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Katso vastine 2.2.

Se bemötande 2.2.

Djur och natur

I MKB -programmet sägs att det inte finns orsak till någon noggrannare utredning av skogsren. Vad grundar det sig på? I landskapsplanens konsekvensutredning för potentiella områden (2022) rekommenderas uttryckligen att särskild uppmärksamhet fästs vid vindkraftverkens konsekvenser för skogsrenens livsmiljö (utredningsområde 60).

Hur ska de sammantagna konsekvenserna bedömas av att livsmiljöerna och förutsättningarna för alla olika djur och fåglar kommer att förändras radikalt, om de enorma vindkraftsprojekten nordöst/öst om Jolkka VK-område förverkligas? Hur kommer djurens och fåglarnas flyttrörelser och livsmiljöer att påverkas? I MKB-programmet presenteras inga metoder eller ansvarsfördelning för det.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Osana YVA- ja kaavamenettelyjä arvioidaan mm. vaikutukset linnustoon ja eläimistöön. Yhteysviranomaisen (Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus) lausunnon mukaisesti tulemme selvittämään osana eläimistövaikutuksia YVA-selostuksessa vaikutukset metsäpeuraan. YVA- ja kaavamenettelyjen yhteydessä arvioidaan myös hankkeiden yhteisvaikutukset tarvittavilta osin.

Som en del av MKB- och planförfarandena bedöms bl.a. konsekvenserna för fåglar och djur. Enligt kontaktmyndighetens (NTM-centralen i Södra Österbotten) utlåtande kommer vi i samband med konsekvenserna för djur också utreda konsekvenserna för skogsren i MKB-beskrivningen. I samband med MKB- och planförfarandena bedöms också projektets sammantagna konsekvenser till de delar som det är nödvändigt.

Människors hälsa, livsmiljö och trivsel

Det bör tas i beaktande att inga såhär stora vindkraftverk, som de som nu planeras, ännu har byggts någonstans på land! Det finns inga modeller, gränsvärden, erfarenhet, som skulle visa att byggande av industriella vindkraftverk så nära befolkning och samhällen skulle vara tryggt, snarare finns det tvärtom erfarenhet och undersökningar som visar det motsatta!

Bullermodelleringsanvisningen är över tio år gammal (2014). DI Hannu Nykänen, som i tiden ansvarade för utarbetandet av modelleringen, har i flera sammanhang konstaterat att den är mycket bristfällig och föråldrad. I anvisningen har inte beaktats den enorma ökningen av kraftverkens längd och effekt. Anvisningen tar inte heller i beaktande det sammantagna bullret av kraftverk placerade (för) nära varandra, vindkraftsbullrets särdrag, olika väderförhållandes och årstiders inverkan på spridningen av bullret. Därför är det totalt oetiskt och oansvarigt gentemot invånarna att planera industriverksamhet såpass nära som 1,5km från bebyggelse eller använda bullermedelvärdet 40 dB som styrande faktor i planeringen. För att minimera riskerna bör absolut försiktighetsprincipen gälla. Kommunerna har en lagstadgad skyldighet att främja kommuninvånarnas hälsa och välfärd. Att spela rysk roulett med 95 / 55 invånares hälsa, som bor på mindre än 2km avstånd från de planerade kraftverken, är inte kommunens uppgift.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Merkitään tiedoksi.

Antecknas för kännedom.

MKB -programmets invånarstatistik är från år 2022 och bör uppdateras. Det framgår inte heller om fritidsbostädernas ägare räknas som invånare.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Asukastilastot päivitetään YVA- ja kaavaselostuksiin uusimman saatavilla olevan tilastotiedon mukaisesti.

Invånarstatistiken uppdateras i MKB- och planbeskrivningarna i enlighet med de senaste tillgängliga statistiska uppgifterna.

Hälsoproblem som härrör från vindkraft blir dyra för samhället. Depression, ångest, sömnsvårigheter, hjärtproblem är sjukdomar och symptom som förknippas med vindkraft. De här sjukdomarna och symptomen kan leda till arbetsförmåga. I Tyskland där man har haft vindkraft länge finns en egen diagnos för vindkraftrelaterade sjukdomar. I Frankrike har nyligen kraftverk börjat rivas med domstolsbeslut, som baserar sig på bl.a. bullerproblem för de nära bosatta.

Konkreta exempel på ansvarfullt förebyggande av vindkraftproblem hittas också på närmare håll. Tiofalls kommuner, de flesta sådana som redan byggt vindkraft har senare infört minimigränser på 2-3km från bebyggelse (t.ex. Kannus, Nivala, Kuortane, Ilmajoki...till och med Pedersöre!). I vindkraftsstadens Närpes har man sänkt bullernivåkravet till 37 dB (utredningarnas rekommendation var 35 dB).

Då det dessutom är känt att kraftverkens tydliga synlighet även ökar den upplevda hälsopåverkan med t.ex. buller och ljuseffekter, borde en självklar målsättning med planeringen av kraftverkens placering vara, att undvika total landskapsdominans för de fast- och fritidsbosatta i närområdet.

Det har inte lyckats i Jolkka -projektets alternativ i och med att WTG 8 och WTG 5 helt kommer att dominera landskapet från Riippa -hället, speciellt för de högt belägna fastigheterna med öppna vyer utöver Perho å. Det skyddande trädbeståndet är dessutom minimalt på grund av den vackra utsikten läget hittills erbjudit. På grund av höjdskillnaderna i gårdsmiljön är inte ens ett skyddande trädbestånd realistiskt under vindkraftsprojektets livslängd.

För korta avstånd mellan kraftverken ökar framförallt förekomsten av infraljud, som antas vara en av de största hälsofarorna på längre sikt, men som det inte finns tillräckligt med vetenskaplig forskning på. Därför borde försiktighetsprincipen vara central i vindkraftplaneringen! Ett annat hälsofaroperspektiv uppkommer redan under planeringstiden. Istället för återhämtning och motionsaktiviteter är de utsatta invånarna tvungna att använda sin fritid till att sätta sig in i vindkraftens avigsidor och börja kämpa för sitt hem, sin frid och sin ro.

Flyghinderljusen förvandlar de nu mörka områdena till ljusförorenad miljö, vilket starkt påverkar både människor och djur. Konsekvensernas bedömningsätt och skillnaderna mellan olika typer av ljus beskrivs mycket ytligt i MKB -programmet. Det framgår inte heller om närheten till flygfältet kommer att ställa extra höga krav på ljusens effekt och funktionstid. För invånarnas hälsa och boendemiljöns trivsel är det mycket viktigt att det ställs höga krav på användning av bästa möjliga teknik för att minimera olägenheterna, oberoende av kostnader. De ev. förhöjda kravens konsekvenser bör förstås tydligt framgå även i synlighetsanalyser, fotomontage och rörliga bilderna (3D-video).

Rekreationsmöjligheterna och naturmotionens stora betydelse för hälsa, välmående och livsmiljöns trivsel är mycket bristfälligt redovisade i MKB -programmet och saknas helt i PDB -programmet. Kommunen har inte uppdaterat infon i Lipas som konsulterna använder (detta har påpekats åt kommunen för över ett år sedan...)

Den största bristen är att den nya, fina, populära vandringsleden med exceptionellt välplanerade och -byggda rastplatser och skyltning bara luddigt nämns i texten och inte ens presenteras på karta. Detta trots att leden går såväl på projektområdet som i dess omedelbara närhet. Leden och rastplatserna har inte heller i tillräcklig grad beaktats i placeringarna av kraftverken. Frivilliga har satsat tusentals talkotimmar på leden och kommunen har till och med premierat de aktiva för sin insats. Att samtidigt tillåta inledande av planering av vindkraft på samma område visar på mycket dåligt omdöme och stor nonchalans för det hälsofrämjande arbetet, som görs på talko i kommunen.

PDB- och MKB -programmen bör även uppdateras med landskapsplanens 2050 förslag, som Nedervetil vandringsleder ingår i. I den fortsatta planeringen av vindkraftområde bör Konamaleden (skede 1 och 2) samt rastplatserna beaktas och lämnas tillräckligt skyddsavstånd (600m enligt Österbottens räddningsverks tidigare utlåtanden) till kraftverken.

I motsats till MKB -programmets påstående finns det flera rekreationsplatser inom 1 km från den planerade jordkabeln; nybyggda Melakosk rastplats samt vindskyddet och grillplatsen vid kraftverksdammen. Den senare nämnda är dessutom tydligt utmärkt i lantmäteriverkets karttjänst. Även området och småvägarna i närheten av kraftverksdammen är viktiga rekreationsleder för både invånarna i närområdet och motionärer längre ifrån.

Enligt PDB- och MKB -programmen ska en invånarenkät vara det centrala verktyget för bedömning av konsekvenser för människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel. Trots det saknas helt info om utförandet av enkäten och tidpunkt.

Jag yrkar på att enkäten (eller länken till den) skickas personligen åt alla invånare, även fritidsboende inom åtminstone en 5km radie från projektområdet tillsammans med info om projektet samt illustrerande fotomontage. Enligt PDB ska markägarna informeras personligen med brev i planeringens alla skeden, trots att lagen inte kräver det. Då kan det väl inte vara för mycket begärt även andra invånare än markägare informeras personligen åtminstone en gång!? Enkäten bör kunna besvaras även på annat sätt än elektroniskt och vara öppen för alla intressenter att besvara.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

YVA- ja kaavaselostuksissa arvioidaan mm. vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Arvioinnissa otetaan mm. huomioon melun ja välkkeen vaikutukset terveyteen ja vaikutukset virkistyskäyttöön. Kaavaluonnoskartalla on osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti. Asukaskysely järjestettiin joulukuussa 2024 ja kyselyjä lähetettiin 700 kappaletta. Kysely lähetettiin kaikille kotitalouksille ja lomarakennusten omistajille alle viiden kilometrin etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista (VE1). Lisäksi kysely lähetettiin satunnaisotannalle alle kymmenen kilometrin etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista.

I MKB- och planbeskrivningarna bedöms bl.a. konsekvenserna för människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel. I bedömningen beaktas bl.a. konsekvenser som buller och skuggeffekter orsakar för hälsa och rekreativ användning. På planutkastkartan anvisas en riktgivande friluftsled. Invånarenkäten genomfördes i december 2024 och 700 enkäter skickades ut. Enkäten skickades till alla hushåll och ägare av fritidsbyggnader på fem kilometers avstånd från de planerade vindkraftverken (ALT1). Dessutom skickades enkäten till ett slumpmässigt urval personer på under tio kilometers avstånd från de planerade vindkraftverken.

Samhällsstruktur, markanvändning och egendom

Kronoby kommun har inte utarbetat någon helhetsstrategi för vindkraftsområden i kommunen. Istället har små projekt dykt upp ett efter ett. Det är motstridigt med de nationella målen att koncentrera vindkraftsindustrierna till större helheter.

Jolkka är ett av de minsta områdena, som ingår i förslaget till landskapsplan 2050. Området minskades ytterligare i utkastskedet på basen av uteslutande buffert -analyser, jämfört med vindkraftsutredningens (2019) område nr. 60.

I utkastet / förslaget till landskapsplan 2050 är området för vindkraft 7,1 ha. Kommunstyrelsen godkände 12.2.2024 på basen av mycket tunn beredning och otydlig karta en förstoring av Jolkka projektområde från beviljade 912 ha till ca 1 400 ha.

Eftersom det i landskapsplanens områdesanvisning ingår minimiavstånd till fast- och fritidsbebyggelse är det totalt oförsvårbart, att utvidga området med förklaringen "uppskattad 40db gräns".

Projektområdets/delgeneralplanområdets förstoring med nästan 100% visar tydligt att nio/sju kraftverk är totalt överdimensionerat. Att utvidgningarna dessutom gjorts i de riktningarna var bebyggelsen är närmast (dvs. Kaitfors/Riippa och Jolkka) är direkt motstridigt med områdesanvisningen i utkastet och förslaget till landskapsplan 2050. MKB -programmet visar därmed tydligt, att trots att ett område är anvisat för vindkraft, betyder det inte att det automatiskt är lämpligt för det.

Kommunens planläggning ter sig mycket kortsiktig och mållös. Flera nya detaljplaner för både bostads- och fritidsbebyggelse i Jolkka -projektets närområde har under de senaste åren godkänts. Den senaste Grovfurbacken, som fullmäktige godkände 30.1.2023, saknas helt i MKB -programmet. Vad är de med dyr kommunalteknik försedda tomternas dragningskraft om vindkraftsprojektet förverkligas? Det framgår inte heller ur varken PDB eller MKB -programmen hur vindkraftsetableringens (bi)verkningar på ortens dragnings- och livskraft ska mätas och bedömas.

I en färsk enkätundersökning, som 18 kommuners invånare deltog i, lyftes naturen och möjligheterna till motion och rekreation i naturen fram, som en kommunernas viktigaste dragningsfaktor. Ca 70% svarade att det är en mycket betydelsefull faktor i valet av ort att flytta till. Nedervetil går miste om en stor del av den här potentialen med vindkraftsplaneringen, som direkt påverkar ett lättillgängligt, betydelsefullt och populärt naturmotionsområde.

Vi är en av de familjer som valt att bosätta oss och investera i både drömtomt och drömhus i Nedervetil tack vare den oslagbart vackra naturen och den lugna boendemiljön, som erbjuder rofyllda soluppgångar och klar stjärnhimmel. Dubbellyckan över att på samma backe få njuta av detta både i egna hemmet och med de närmaste och käraste i familjens/släktens grannhus, är bortblåst till stor sorg, rädsla och maktlöshet.

Flera europeiska studier visar att fastigheterna inom en viss radie från vindkraftverk har ett lägre värde jämfört värde med fastigheter på längre avstånd från kraftverken. En svensk studie från KTH (2020) visar liknande resultat. Närheten till vindkraftverk kan sänka fastighetens värde med t.om. 30 - 40%, om den överhuvudtaget går att sälja.

Vindkraftsprojektets eventuella förverkligande enligt MKB -programmets ALT 1 eller ALT 2 innebär i mikroperspektiv för vår del därmed en stor ekonomisk förlust och en i pengar omätbar förlust av det som är det värdefullaste med både hem- och fritidshusmiljöerna.

I PDB och MKB bör upptas att den projektansvariga (Renantis) svarar ekonomiskt för att en särskild utredning utförs av en oberoende konsult över hur de i projektområdets närhet (0-10 km) befintliga bostads- och fritidsfastigheternas värde påverkas vid eventuellt förverkligande av Jolkka vindkraftsprojekt. Den totalt urspårade utvecklingen av vindkraftsindustrin innebär i makroperspektiv att vi säljer ut den värdefulla oersättliga fria tillgången till den finländska och österbottniska naturen till utländska aktörer, helt förblindade av de små eller ev. lite större slantarna för några få. Kommunernas förväntade fastighetsskatt inkomster kan också snabbt blåsa bort ifall förslaget om utjämning av inkomsterna mellan kommunerna godkänns. De dyra kompositionerna, ca 1 miljon euro per kraftverk som krävs för vindkraftsetableringar i östra Finland ökar sannolikheten för en lagändring om skatteinkomsterna. Kronobys kampanjslogan "Inne att vara ute" skulle bra kunna tillämpas även i fråga om vindkraftsutvecklingen. Det kan komma att visa sig vara ovärderligt värdefullt att vara den kommun, som inte förstört alla sina större enhetliga naturområden och framtida inflyttningspotential med industriell energiproduktion.

Kronoby kommun kunde även med fördel vara föregångare i planlägningsprocessen med att genomföra barnkonsekvensbedömning. Detta skulle vara motiverat även ur den synvinkeln att både skola och daghem finns inom energi-industriområdets närhet.

Kaavoittajan vastine / Bemötande:

YVA- ja kaavaselostuksissa arvioidaan mm. vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, jolloin arvioidaan yhteensopivuus esimerkiksi maakuntakaavaan. Vaikutuksista kiinteistöjen arvoon selvitetään osana vaikutuksia elinoloihin ja viihtyvyyteen. Muilta osin merkitään tiedoksi.

I MKB- och planbeskrivningarna bedöms bl.a. konsekvenserna för samhällsstrukturen och i samband med detta bedöms hur planen stämmer överens med till exempel landskapsplanen. Konsekvenserna för fastigheters värde utreds som en del av konsekvenserna för levnadsförhållanden och trivsel. Antecknas för kännedom i övrigt.

Sammantagna konsekvenser

MKB -programmet saknar tydliga åtgärder och framför allt ansvarsfördelning för bedömning av de sammantagna konsekvenserna, som kommer att vara stora på grund av den kraftiga utbyggnaden av vindkraft inom 30 km från Jolkka -projektet. Varje projekt bedöms skilt för sig, även de sammantagna konsekvenserna bedöms projektvis. Är det kontaktmyndigheten som ska hålla koll på allt som kommer fram i de olika processerna? Möjligheterna att styra och ingripa är dock små, eftersom projekten framskrider i olika takt. Vilket ansvar har de projektansvariga för gemensam koordinering? Vilket ansvar har kommunerna för de sammantagna konsekvenserna i samband med planläggningen?

Allmän säkerhet, miljörisker och klimatpåverkan

Enligt MKB -programmet är placeringen av flera kraftverk i närheten av minimiavståndet för skyddsavstånd till landsväg.

Det är inte ur säkerhetssyn hållbart, eftersom anvisningen är från år 2012 då kraftverken var betydligt mindre och mindre dominerande element. Trafikledsverket har som bäst en ny anvisning på utlåtande runda, i vilken det bättre beaktas de större kraftverkens risker för trafiksäkerheten.

I placeringen av WTG 8 på knappt minimiavstånd har det dessutom inte beaktats att Seljesvägen (17947) är extremt krokig på det stället och att ett ca 300 m högt kraftverk med 200m rotordiameter definitivt inte kan placeras bara 315m från vägens mittlinje.

Rutten på bild 9.37 (s. 149 enligt sidnumreringen) motsvarar inte den i texten beskrivna transportrutten (Pelostrandvägen/Forskantvägen(felstavat)/Grusbackavägen/Seljesvägen).

MKB – programmet saknar uppgifter för bedömning av trafikkonsekvenser för jordkabelbyggandet. Betydelsen och sannolikheterna för säkerhetsrisker med vindkraftverken är grovt underskattade i MKB. Precis som i fråga om erfarenheterna av buller-, skugg- och ljusförorenings olägenheter borde erfarenheterna av inträffade säkerhetsrisker styra planeringen och förhållningssätten i högre grad. Även de av vindkraftsindustrin erkända problemen och stora mängderna mikroplaster, som årligen slits från vingbeläggningarna och sprids i naturen, borde utredas bättre.

Området var antenn-tv-mottagningen och radio (?) kan störas framgår inte av MKB-programmet. I och med närheten till Jolkka-masten och det fakta att täckningsområdet för övriga stationer inte räcker till, så är antagligen konsekvenserna såpass betydande att utredningar och lösningar samt ansvar för dess kostnader absolut bör krävas långt före bygglovsskedet.

Eftersom snabb nätuppkoppling är en förutsättning för att kunna bo på landsbygden, är det absolut inte acceptabelt att riskera att utbyggnaden av mobila nät stannar på nuvarande nivå på grund av vindkraftsindustrin. Om inte projektören kan åläggas det ekonomiska ansvaret för det, bör kommunen frivilligt och aktivt ta det.

Tryggandet av välfungerande tv- och radiomottagning samt utvecklande av effektivare kommunikationsmöjligheter bör tilläggas, som en ännu inte nämnd utredning i PDB.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

YVA-selostuksessa arvioidaan mm. vaikutukset viestintäyhteyksiin, liikenteeseen, sekä hankkeen turvallisuus- ja ympäristöriskit ja yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Yhteisvaikutusten osalta huomioidaan ympäröivät hankkeet.

I MKB-beskrivningen bedöms bl.a. konsekvenser för kommunikationsförbindelser, trafik samt projektets säkerhets- och miljörisker och sammantagna konsekvenser med andra projekt. I fråga om sammantagna konsekvenser beaktas omgivande projekt.

MBK – programmet saknar information om vilka ekokompensations åtgärder som projektansvariga förbinder sig till.

Positivt i MKB – programmet är att den projektansvariga redan i detta skede förbinder sig att återvinna betongen och armeringen i fundamentet och att det finns en effektiv metod till det. Det kan med fördel redan nu noteras även av tillståndsmyndigheten. I och med EU:s nyligen godkända naturrestaureringslag bör det i MKB utredas och i planbestämmelserna även ingå åtgärder för att återställa den biologiska mångfalden, som går förlorad i samband med det eventuella förverkligande av vindkraftsprojektet. Klimatmålen beskrivs på mycket hög och allmän nivå i PDB och MKB -programmen. En tydlig och transparent kolberäkning för just det här projektet och dess kraftverk skulle vara mycket viktigare och intressantare även ur konsekvensbedömningssynpunkt. Beräkningen bör förstås utgå från kraftverkens faktiska kapacitetsprocent, som tyvärr visat sig vara väldigt låg då det gäller vindkraft, och omfatta projektets alla skeden under hela den relativt korta livslängden.

Till sist anmäler jag mitt intresse att delta i uppföljningsgruppen, som representant för de närmast projektområdet boende, som riskerar drabbas mest av vindkraftsprojektets negativa följder. Kommunens strategi 2030, som betonar lugn och ro, vackra landskap samt trygga boendemiljöer, borde väl gälla jämlikt alla invånare i kommunen?

Tyvärr, syns inte någon av dessa målsättningar i PDB -programmet, ännu åtminstone. Förhoppningsvis finns det, trots det, en ärlig vilja bland tjänsteinnehavare och beslutsfattare att faktiskt beakta de åsikter som ges och planera och besluta så hållbart som möjligt även i fråga om vindkraft.

Kaavoittajan vastine / Planlätarens bemötande:

Merkitään tiedoksi. Ilmastovaikutusten arviointi on kuvattu YVA- ja kaavaselostuksissa.

Antecknas för kännedom. Bedömningen av klimatkonsekvenser beskrivs i MKB- och planbeskrivningarna.

2.4 Osallinen / Intressent

Delgeneralplaneringen bör helst avbrytas helt och hållet, eller så bör nya alternativ med färre antal kraftverk, mindre storlek och annan placering presenteras i reviderade PDB- och MKB-program, eller senast i beskrivningen.

Vindkraftsområdet som nu planeras är kraftigt överdimensionerat i jämförelse med förslaget i Österbottens landskapsplan 2050. Det förstorade området är inte passande med tanke på omkringliggande byars omedelbara närhet och vindkraftverkens negativa påverkan.

Kaavoittajan vastine:

Kaava- ja hankealue ovat uuden kesällä 2025 hyväksytyin Pohjanmaan maakuntakaava 2050 mukainen, ja kaikki suunnitellut tuulivoimalat sijoittuvat maakuntakaavan TV-merkinnän sisälle.

Plan- och projektområdet stämmer överens med den nya landskapsplanen Österbottens landskapsplan 2050, som godkändes sommaren 2025, och alla de planerade vindkraftverken ligger inom gränserna för landskapsplanens tv-beteckning.

Kommuninvånarnas välmående bör vara av högsta prioritet! Den målsättningen saknas helt i PDB. Nedanstående åsikter har även framförts gällande MKB-programmet till NTM-centralen. Dessa åsikter vill jag även ge som respons på PDB och att de ska beaktas i det eventuellt fortsatta planeringskedet av delgeneralplanen.

Som fast bosatt i Nedervetil med endast drygt två kilometer till närmaste eventuella vindkraftverk har jag följande anmärkningar, åsikter och krav angående det planerade vindkraftsområdet i Jolkka:

Jag är helt emot att Jolkka-projektet genomförs. Det enda rätta i MKB är enligt min åsikt alternativ 0. Hade jag ens kunnat ana detta projekt, så skulle jag aldrig i livet för tio år sedan ha byggt ett hus som riskerar att befinna sig så nära ett industriellt vindkraftområde som det gör nu enligt planerna i MKB-programmet.

Jag tror inte heller att det skulle ha varit ett alternativ att bygga hus och börja bo i centrum eller någon annan plats i Nedervetil på mindre än 5 km från ett energiindustriområde i denna storleksklass. Flyttar man till Nedervetil från annan ort, så är det för lugnet och det fina landskapet på landsbygden. Detta projekt kommer att påverka hela min familj, mina barn och eventuella kommande barnbarn mycket negativt. För att i fortsättningen ha ett livskraftigt Nedervetil med familjer som vill flytta hit och bilda familj bör beslutsfattarna i Kronoby kommun genast sätta stopp för detta vansinne. Ingen som har bekantat sig lite närmare med detta projekt och vindkraftserfarenheter från andra ställen kan med gott samvete tillåta en placering så pass nära Nedervetil centrum och de närmaste byarna med tanke på människors välmående och hälsa i framtiden.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Merkitään tiedoksi.

Antecknas för kännedom.

MKB-programmet är så bristfälligt att det bör göras på nytt. Hela projektet har varit missvisande med avseende på projektnamn och placering. Namnet Jolkka tolkas som att dess placering är i närheten av Jolkka by som befinner sig cirka 7 km från Nedervetil centrum. Om dess placering hade varit i Jolkka hade endast ett fåtal människor påverkats. I dagsläget är många Nedervetilbor (lyckligt?) omedvetna om hur pass stor inverkan på deras vardag dessa enorma vindkraftverk kommer att ha. Kommunen och den projektansvariga har dessutom informerat mycket dåligt om projektet.

Alternativen med sju eller nio kraftverk är mycket dåliga. Mellan dem är ingen skillnad för de mest utsatta invånarna, eftersom minimiavståndet till bostadshus är 1,5 km i båda alternativen. Dessutom har närområdets egenskaper och karaktär inte beaktats. Byn Riippa är extremt utsatt med sina höga kullar och öppna vyer mot Perho å, och kraftverken nr 5 och 8 kommer att dominera landskapet totalt, i och med att

avståndet bara är drygt 2 km. Det bör finnas ett alternativ i MKB utan dessa två kraftverks placeringar. Alternativ med färre antal, lägre höjder och annorlunda placering av vindkraftverken borde även utredas för att eventuellt minska olägenheterna.

Vindkraftverken är dessutom i båda alternativen placerade för nära varandra och uppfyller inte vindkraftsindustrins egen tumregel om ett avstånd på $5 \times$ rotordiametern. I många andra länder har avståndsrekommendationen $8 \times$ tagits i bruk för kraftverk i den storlek som nu planeras. För nära varandra placerade kraftverk påverkar bullernivån negativt och minskar bullermodelleringarnas tillförlitlighet.

I MKB-programmet presenteras inga alternativ gällande nya möjliga tekniker. Projektören bör redan i planeringsskedet utgå från de mest utvecklade vindkraftverken som finns på marknaden för att effektivt minimera olägenheter, till exempel vingteknik med så kallade "hajtänder" och avisningssystem för att sänka bullernivån. Hur kommer de planerade vindkraftsområdena på Karlebyns sida (Pihtineva och Rautajalka) att påverka den sammanlagda bullernivån och andra negativa effekter? Hur kommer detta konkret att utredas och bedömas?

Noggrannare utredning bör göras av egnahemshusens prisminskning som en följd av förstörda vyer, buller, infraljud osv. Även detta bör bedömas.

Kaavoittajan vastine / Planlätgarens bemötande:

Osana YVA- ja kaavaselostuksia arvioidaan mm. melun aiheuttamat vaikutukset, ehdotetaan lieventämismenetelmiä sekä arvioidaan yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. YVA-selostuksessa arvioidaan myös osana ihmisten terveyttä, elinoloja ja viihtyvyyttä vaikutuksia kiinteistöjen arvoon.

Som en del av MKB- och planbeskrivningarna bedöms bl.a. konsekvenser som orsakas av buller. I beskrivningarna föreslås även lindringsmetoder och de sammantagna konsekvenserna bedöms med andra projekt. I MKB-beskrivningen bedöms även konsekvenserna för fastigheternas värde som en del av konsekvenserna för människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel.

Skugg- och ljuseffekterna av kraftverken är något som bör tas på mycket stort allvar. Dessa effekter kommer att ha stor negativ påverkan för dem som bor allra närmast vindkraftsområdet eller på annat extra utsatt ställe. För dem som påverkas av detta kommer det att vara en enormt påfrestande faktor i vardagen. Jag hoppas verkligen att kommunen förstår och tar ansvar för de drabbade kommuninvånarnas välmående och i planeringen sätter tydliga gränser och regler. En sådan åtgärd kunde till exempel vara en automatiserad stoppfunktion för det för tillfället skuggpåverkande vindkraftverket vid bostadshus. Vilka åtgärder kan effektivt minimera olägenheterna som uppkommer av flyghinderljusens ljuseffekter och som kan störa extremt mycket både inom- och utomhus, framför allt då det är mörkt?

För att få en så realistisk uppfattning som möjligt av landskapskonsekvenserna bör det krävas att fotomontagebilderna är tillräckligt många, av ytterst god kvalitet och tagna även ur gårdsperspektiv. Också rörliga bilder från olika tidpunkter och årstider behövs.

Kaavoittajan vastine / Planlätgarens bemötande:

Osana YVA-selostusta tehdään välkemallinnukset, jossa arvioidaan vuotuisen välkkeen määrä ilman puuston vaikutusta. Tämän lisäksi selvitetään vaikutukset maisemaan, jolloin myös esitetään havainnekuvia hankkeesta.

Som en del av MKB-beskrivningen görs modelleringar av skuggeffekter där de årliga skuggeffekterna bedöms utan trädens skyddande effekt. Utöver detta utreds konsekvenserna för landskapet och i samband med detta presenteras också fotomontage för projektet.

Tröskeln för att tillämpa miljö tillstånd ska vara mycket låg för att trygga invånarnas bästa, eftersom risken är stor att olägenheterna vid drift visar sig vara större än vad analyserna och modelleringarna visat i planeringskedet. Speciellt då det inte finns någon erfarenhet av så här stora och effektiva kraftverk.

Internet (5G, 6G, 7G ...) byggs inte ut på områden nära eller dit vindkraftsparker är planerade. Detta bör noggrant redas ut och det bör presenteras hur invånarna i närheten av det planerade vindkraftsområdet kommer att påverkas och vilken framtida utveckling de drabbade kommer att gå miste om. På grund av avlägset läge och fibergrävandets kostnader har mobilt bredband varit det enda alternativet för oss. De senaste åren har visat att distansarbete är och kommer att bli ännu viktigare i framtiden. Valfungerande och snabba nätförbindelser är en förutsättning för att kunna bo på landsbygden. Hur kommer detta att kompenseras för de drabbade? Kronoby kommun bör tillsammans med projektören utforma en kompensationsplan. Ersättande stationer? Gratis fibernät? Förmånligare el?

MKB saknar information om vilka områden som enligt Digitas utlåtande kommer att lämnas utan tv- och radiosignal. Hur kan detta vara möjligt i ett läge där den nationella beredskapen ska höjas och myndigheternas krisinformationskanal är radio?

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Osana YVA- ja kaavaselostuksia arvioidaan mm. viestintäyhteyksien vaikutuksia. Mikäli hanke aiheuttaa signaalivoimakkuuden heikentymistä ja alueelle joudutaan esimerkiksi rakentamaan uusi täytelähetinasema, vastaa hankevastaava korjaavien menetelmien kustannuksista. Mahdollisten uusien ja spekulatiivisten viestintäyhteyksien menetystä ei korvata.

Som en del av MKB- och planbeskrivningarna bedöms bl.a. konsekvenserna för kommunikationsförbindelser. Om projektet försvagar signalstyrkan och till exempel en ny slavsändarstation måste byggas i området svarar den projektansvariga för kostnader som uppstår genom korrigerande åtgärder. Förlusten av eventuella nya och spekulativa kommunikationsförbindelser ersätts inte.

Kartbottnarna som har använts i MKB är genomgående dåliga och otydliga. På kartan med projektalternativen fattas flera nyare och äldre hus nära området. En stor brist med tanke på att det är utifrån dessa bilder som myndigheter och andra intressenter bedömer och ger sina utlåtanden.

MKB/PDB-programmens informationsmöte genomfördes under all kritik. Sakliga argument och diskussioner kunde inte föras på grund av FCG:s konsulter mycket bristande kunskaper i svenska. Mötet kan inte godkännas som ett officiellt tillfälle för deltagande, eftersom de språkliga rättigheterna inte uppfylldes. Dessutom var det tekniska genomförandet under all kritik, eftersom Teams-deltagarna inte hade möjlighet att höra de på plats framförda åsikterna och frågorna i sin helhet.

Vid informationsmötet framkom det av en sakkunnig att antalet forngravar och tjärdalar är felaktigt.

Det är en brist i MKB-programmet att den fina och populära vandringsleden inte har beaktats vid placeringen av kraftverken. Leden med de välbyggda rastplatserna har potential att locka användare även

från andra orter till Nedervetil. Den omedelbara närheten till vindkraftsområdet förstör en stor del av upplevelsen.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

YVA-selostuksessa tarkistetaan kaikki käytetyt paikkatietoaineistot. Rakennusten osalta käytetään Maanmittauslaitoksen valtakunnallista maastotietokantaa. Virkistysalueille hyödynnetään kunnan retkikarttaa ja valtakunnallista LIPAS tietokantaa.

I MKB-beskrivningen kontrolleras allt tillämpat geodatamaterial. I fråga om byggnader används Lantmäteriverkets riksomfattande terrängdatabas. För rekreationsområden utnyttjas kommunens utflyktskarta och den nationella LIPAS-databasen.

2.5 Osallinen / Intressent

Angående vindkraftverksprojektet i Jolkka.

Jag har bekantat mig med vindkraftsplaneringen i Jolkka i Nedervetil, och även om jag ställer mig positivt till vindkraft i allmänhet tycker jag att planeringen och planläggningen i detta fall lämnar mycket att önska. Materialet som framställs för medborgarna är förstås så omfattande och fullt av svamliga uttryck till den grad att beslutsfattarna lätt kan gömma sig bakom dem utan att behöva ta ställning till det på riktigt. Materialet framställer heller inga åtgärder för att förhindra negativa effekter eller verkliga påverkningar utan lämnar det till läsarens egen uppfattning och kunskapsnivå. På basen av materialet är det verkligen svårt att som medborgare att bilda sig en uppfattning om hur detta kommer att påverka närom miljön. Det är också synd, att utredningar som på riktigt kunde påverka människors uppfattning (modelleringar, buller undersökningar mm.) om projektet inte görs förrän i ett senare skede då det de kunde tillföra med tanke på projektets planering redan kan vara för sent.

En del av materialet hänvisar till material som är över 30 år gammalt. Kartorna är under all kritik och man har väldigt svårt att bilda en uppfattning om avstånd mm.

Har man alls sett den större bilden och tänkt framåt på hur området kan utvecklas i framtiden? Har man ens samordnat planeringen med det som redan har planerats tidigare? Nu har kommunen planlagt och satsat på nya bostadsområden i Kaino och längs med Forskantsvägen samt fritidsbostadsområden i Seljes. Hur ser man att dessa områden alls är attraktiva för möjliga husbyggare med tanke på kommande vindkraftverks närhet? Vad händer när man nu planerar snävt med väldigt korta avstånd och om man senare märker att t.ex. bullernivån överskrider riktlinjerna och man inte kan använda de områdena man satsat på? Kan det hända, att om man nu kortsiktigt planerar en stor vindkraftspark, att man i ett senare skede inte t.ex kan utveckla Kronoby/Nedervetil med naturnära bostadsområden eller friluftsområden?

Det verkar som om planeringen här görs från fågelperspektiv lite här och där, utan att ta i beaktande människans perspektiv. Man har samlat en massa material men inte på tagit sig tid att verkligen förstå situationen på plats. Länkarna mellan olika områden och deras användning och speciellt utveckling beaktas inte alls.

I den tidigare landskapsplanen är området som nu planerats för vindkraftverk planlagda som tysta naturområden, men i den nya planen har detta helt glömts bort. Det verkar som om man blivit förblindad

av snabba men osäkra möjligheter att tjäna på miljön och inte värderar de naturvärden vi har i detta nu. I princip säljer man bort till utländska aktörer ett av de värdefullaste vi har, vår natur och speciellt rätten och tillgången till den.

Jag skulle önska att man inte gröntvättade kommunen billigt utan tänkte efter med sund kritik och vågade kräva bättre material för att kunna göra beslut som faktiskt gynnar medborgare länge på många olika sätt och inte bara tänker på skatteintäkter ett par år framåt. Att planera vindkraftpark på basen av den information som nu är framtagen är orimligt med tanke på de många bristerna i informationen, i kartorna etc.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Merkitään tiedoksi. Vaikutusten arvioinnit tehdään YVA -menettelyssä YVA-selostuksen laadinnan yhteydessä ja kaavamenettelyssä kaavan valmisteluaineiston laadinnan yhteydessä täydentyen sekä kaavaehdotus-, että hyväksymisvaiheissa. Kaavasunnitelmaa voidaan muuttaa ja täydentää suunnittelun edetessä mm. vaikutusten arviointien tarkentuessa menettelyn edetessä.

Antecknas för kännedom. Konsekvensbedömningarna görs i samband med utarbetandet av MKB-beskrivningen i MKB-förfarandet och i samband med utarbetandet av planens beredningsmaterial och kompletteras i planförslagsskedet och i samband med godkännandet. Planen kan ändras och kompletteras vartefter att planeringen framskrider, bl.a. när konsekvenserbedömningarna preciseras.

2.6 Osallinen / Intressent

Vi vill härmed framföra våra åsikter om det planerade vindkraftsparken i Nedervetil. Området benämns som Jolkka området men det omfattar ett betydligt större område än byn Jolkka, det berör flera olika gårdsgrupper och bosättningar runt omkring. Dessutom varierar avståndet från de planerade möllorna till de omkringliggande bosättningarna mellan 1,2 km till runt 2 km.

Området i fråga ligger alltså mitt i ett bebyggt område. Det berör således många Nedervetilbor och övriga som vistas i naturen, jägare, bär- och svamplockare och sådana som bara vill vistas i skog och mark.

Dessutom har det de senaste åren byggts fina vandringsleder som går just inom detta planerade vindmölleområdet. På detta arbete har det satsats otroligt mycket talkotimmar, vi har erhållit stöd från ely-centralen och tanken är att detta arbete med vandringsleder skall utvidgas ännu. Tanken är att vandringslederna skall fortsätta mot Seljes området och andra fina insjöar som finns öster om det planerade vindkraftsparken.

Ifall vindmöllorna blir av har vi en stark känsla att resten av intresset för att utvidga vandringslederna ganska säkert dör ut.

Området är en del av Nedervetils kulturmiljöer som har funnits ända sedan stenåldern. Det finns flera stenålders boplatser och andra tecken på bosättningar inom området.

Vi driver företaget xxxxxxxxxx som för tillfället söker nya krafter att överta vår verksamhet. Vår ideologi är att erbjuda privatpersoner och företagare olika möjligheter att vistas i en naturlig och lugn miljö mitt i naturen. Vi erbjuder rekreationsdagar i naturen samt övernattnings i specialbyggda trähus. En unik plats.

Vi berörs kanske inte direkt ljudmässigt av möllorna men de kommer att synas från vårt ställe, på ett ca 8,5 km avstånd.

Vi anser dock att en vindkraftspark inte hör hemma i ett sådant här område, den påverkar en så stor del av Nedervetilborna. Dessutom är vindkraftsparken relativt liten så det är knappast värt att förstöra näromiljön för så många människor med en trend som är mer eller mindre övergående.

Sök efter något större område, det torde finnas större enhetliga områden istället för ett område mitt i bebyggelse.

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Merkitään tiedoksi. Ohjeellinen ulkoilureitti on osoitettu kaavaluonnoskartalla. Vaikutuksia asukkaiden elinoloihin, virkistysmahdollisuuksiin ja maisemaan on tarkasteltu tarkemmin YVA-selostuksessa sekä kaavaselostuksessa.

Antecknas för kännedom. Den riktgivande friluftsleden har anvisats på planutkastkartan. Konsekvenser för invånarnas levnadsförhållanden, rekreativsmöjligheter och landskapet har granskats noggrannare i MKB-beskrivningen och planbeskrivningen.

2.7 Osallinen / Intressent

Jolkan tuulipuisto!

Hävettä kun kuulee käytettävän tuollaisesta luonnon raiskaamisesta sanaa puisto!

Jos uutta navettaa pitäisi rakentaa että kaadettais 1 ha metsää niin se on luonnon tuhoamista, tuulimyllyjen ja niiden touhuun kuuluvien teiden alle jää Suomessa tuhansia hehtaareita metsää ja silti puhutaan vihreästä energiasta.

On tässä järki ja mittakaavat hukassa.

Olen tehnyt talkoita Alavetelin vaellusreitillä yli 1000 tuntia.

Reitin rakentaminen aloitettiin lokakuussa -19!

En ole sitä tehnyt itselleni vaan meille kaikille jotka nauttivat luonnosta.

Jos nuo suunnitelmat toteutuvat niin silloin pilataan kaunis luonnontilainen reitistö.

Jos suunnitelmat toteutuvat niin tulevat sukupolvet tulevat meitä kiroamaan luonnon pilaamisesta.

Tuulisähköllä on saatu täys kaaos sähkömarkkinoille, ennustettavuus on kadonnut.

Talvella kun on kovimmat pakkaset ja kovin sähkön tarve niin myllyt pääosin odottelevat tuulta.

Maakaapeloinnin karttaa en ole vielä nähnyt mutta tiedän suunnilleen reitin. Sen lähialueella on muinaishautoja ja tervahautoja jotka kertovat menneiden sukupolvien historiaa.

Tuulivoima on väliaikainen energiaratkaisu. Luontoa ei voi palauttaa entiselleen myllybuumin jälkeen vaikka kuinka haluaisi, tuho on lopullinen.

Maalämpöä pitäisi lisätä, siinä on erittäin suuri mahdollisuus nostaa tuotantoa.

Maan lämpövaikutukset ovat erittäin pieniä, eli energian saatavuus on hyvin tasaista, ei roikuta meklarien köyden päässä.

Maalämmöstä on omakohtaista kokemusta 42 vuoden ajalta.

Boikaasun lisääminen olisi myös järkevä energiamuoto. Kaasun talteenoton jälkeen on paljon ympäristöystävällisempää lannoitetta käytettävissä.

Jos myllyjä tänne tulee niin kunnan kotisivuilta voi poistaa sanat : luonnon rauhaassa!

Kaavoittajan vastine / Planläggarens bemötande:

Merkitään tiedoksi. Ohjeellinen ulkoilureitti on osoitettu kaavaluonnoskartalla. Maakaapelin reitiltä on tutkittu myös muinaisjäännökset. Vaikutusten arviointi on kirjattu osaksi YVA- ja kaavaselostuksia.

Antecknas för kännedom. Den riktgivande friluftsleden har anvisats på planutkastkartan. Även fornlämningar har undersökts längs jordkabelrutten. Konsekvensbedömningen finns som en del av MKB- och planbeskrivningarna.